

hêviya gel

Sayı: 3
Hejmar: 22
Çile / 1989

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELEN BİNDEST YEKBÎN!

KÛRDÎSTAN'DA VAHŞET DEVAM EDİYOR

**SHP iktidarın suç ortağıdır..
operasyonlarda amaç, gelişen muhalefeti sindirmek
ve yeni katliamlar yaratmaktır.**

Aralık ayı sonlarında başlatılan ve son sekiz yılın en büyük operasyonu olarak nitelendirilen toplu tutuklamalar Ocak 1989'da da sürdürüldü.

Operasyonların odağını, Mardin, Siirt ve Diyarbakır oluşturuyor. Ancak, Kürdistan genelinde aynı yöntem ve amaçla çok sayıda insan tutuklanmaktadır. Şimdiye kadar kesin rakam verilmemekle birlikte göz altına alınan ve işkenceye tabi tutulanların sayısı 1500 olarak tahmin edilmektedir. Bunların bir kısmına göz dağı verildikten sonra serbest bırakıldı, bir kısmı hala göz altında tutulmaktadır.

Bu operasyonlar sırasında, Cizre'nin Yeşilyurt köyünde tüm köy halkı işkenceye tabi tutuldu; köy muhtarı ve çok sayıda köylüye insan dışkısı yedirildi; hamile kadın Taybat Adak (yanda) ve kemiklerini kırılan Mehmet Erol adlı köylünün kemikleri kırıldı. Bu olaylar boyalı basına yansıdı. Şikayetler yapıldı. Ancak, faşist binbaşı Cafer Çağlayan hala görev başında zulme devam ediyor.

Yine bu olaylar esnasında görgü tanıklarının bildiri üzerine, Siirt şehir çöplüğü olan kasaplar deresi muntıkasında, çok sayıda insan ceseti olduğu açığa çıkarıldı. Olayın basına yansımaları üzerine, sömürge valisi H.Kozakçıoğlu, "sadece üç kişinin cesedinin kasaplar deresine gömüldüğünü biliyorum. Bunlardan biri Bingöl'lü biri Suriye uyruklu ve diğerinin de kim olduğunu hatırlamıyorum" diyerek bu vahşeti doğruladı. Bu insanların çoğu, zehirli kimyasal gazlarla ya da sesiz sedasız

Cizre'nin Yeşilyurt köyünde işkenceye uğradığı öne sürülen hamile kadın Taybat Adak (yanda) ve kemiklerini kırılan Mehmet Erol (üstte).

işkenceyle öldürülerek bu derece atılmışlardır. Bu nedenle cesetleri sabiplerine teslim edilmemiştir. Bununla sömürgeci TC Türkiye kürdistanında zehirli gazlarla yaptığı katliamları gizlemeye çalışmaktadır. Bilindiği gibi, daha önce de, ilerici basında, TC'nin de Kürdistan'da yöresel kimyasal silahlar kullandığı iddia edilmişti. Bu iddianın üzerine gidilmelidir. Basına torbalar içinde gösterilen cesetler ve onların basında çıkan fotoğrafları üzerinde yapılan dikkatli incelemeler ve insanların öldürülerek gizliden gömülmesi, kimlikleri tesbit edilmiş olmasına rağmen sahiplerine verilmemeleri

bu konuda yeterli ip uçları vermektedir.

SHP iktidarın suç ortağıdır.

Bu operasyonlarda tutuklanmaların bir kısmının SHP il ve ilçe yöneticileri olması, operasyonun seçim öncesine denk gelmesi, SHP'yi hareketlendirdi. SHP bu olayı da kendisine seçim malzemesi yapmak için, yöreye bir heyet gönderdi. Bazı bölgelerde incelemeler bulundu.

Ancak, SHP'nin bu olayı protesto etmesi veya bölgeye heyetler göndermesi onun iki yüzlü politikasını gizlemiyor. SHP, halkımıza yapılan bu zulümde de suç ortağıdır. Daha Kasım ayı sonlarında SHP yetkilisi Ali Topuz, basına yaptığı "içimizde PKK'lılar var" türünden açıklamalarıyla ihbarcılık görevini yerine getirdi. Ali Topuz'un bu açıklaması kişisel bir çıkış değildi. Ardından başta İstanbul il örgütü olmak üzere birçok il ve ilçelerde SHP yöneticileri parti görevlerinden el çektiler. Böylece polise hedef gösterilmiş oldu. Cezaevi direnişçileri SHP tarafından terörist ilan edildi. Bu nedenle, SHP'nin bugün, "SHP'lileri tutukluyorsunuz" türünden çığırkanlık yapması O'nun ikiyüzlü politikasının göstergesidir. Kaldı ki, olay bununla da kalmadı. Avrupa Parlamentosu Karma Komisyonunda, "Türkiye'de Kürt azınlığın var olduğu ve Kürtlere kültürel özerklik verilmesi gerektiği" yolunda açıklamalarda bulunan SHP Malatya Milletvekili İbrahim Aksoy'u partiden

devamı s. 15'te

TSK ZORLUKLARI AŞACAK GÜÇTEDİR!..

Değerli Heviya Gel okuyucuları!..

Devrimci mücadelenin yeni yeni fi-
lizlendiği, gelecek günler üzerine doğ-
ru ve aydınlatıcı bilgilerin umut verdiği
bir dönemde, ben, ülkemizin küçük
ama şirin bir ilinde (Bingöl'de) dev-
rimci düşünceyle tanıştım. O günkü
mücadelenin özgün koşulları kısa sü-
rede beni araştırmaya sevketti, ulusal
bilincimin gelişmesine neden oldu.

Tam bu dönemde ÖY'nun Bing-
öl'deki nicel birikimi ve aktivitesi
sözkonusu dergiye ve çevresine sem-
patimi arttırıyordu. Ayrıca dergi, gele-
cek günler için umut verici vaatlerde
bulunuyordu. Bu durum, beni daha
fazla araştırmaya, öğrenmeye ve gide-
rek ÖY'na daha bir fazla yakınlaştı-
yordu. Dahası bu mücadelede salt
okuma ve araştırmayla yetilmeyeceğini
de artık kavırıyordum. Nihayet kısa bir
müddet sonra kendimi, demokratik bir
derneğin (DHKD) kuruculuğunda ve
yönetiminde buldum.

O dönemde üstlendiğim bu ve diğer
görevleri zevkle yaptım. Dernek ve
gençlik hareketi içindeki çalışmalarını
beni daha da geliştirdi. Devrimci mü-
cadelenin daha karmaşık bir yapı ar-
zettğini, beni ve benim gibilerini daha
ağır görevlerin beklediğini bu çalış-
malarla kavradım. Ve TKSP ile tanış-
tım; daha ağır görev ve sorumluluklar
yükledim, hareketin bu birimindeki
başarı konjoktürü içinde başarılı da ol-
dum. Bunu yadsımıyorum.

Ancak, köprünün altından çok sular
geçti. Devrimci mücadelenin düz bir
yol izlemediği bütün çıplaklığıyla or-
taya çıktı. Karmaşık ve zor dönemler,
kişileri olduğu gibi, örgütleri de ciddi
sınavlardan geçirdi. TKSP ise bu kar-
maşık ve zor dönemde, yeni fikirler
üretmedi, yeni politik tesbitler geliştire-
medi; kısaca kendisini günün koşul-
larına göre yemliyemedi ve örgütteki
tıkanıklığın önünü açamadı. Yönetici-
ler bu ve benzer sorunların yükü altın-

da çıkmaza girdi. Öyle ki, birçok kad-
ro -bende dahil- sömürgeci faşist dev-
let tarafından yakalanıp işkence
tezgahlarından geçirilirken ve ağır ce-
zalara çarptırılırken, sigortalı devrim-
cilerimiz (daha doğrusu
yöneticilerimiz) Avrupa'ya yerleşme-
nin çabaları içine girdiler. Dahası, um-
utsuzlaşan bu baylarımız bununla da
yetinmeyerek yakınlarını da Avrupa'ya
çekmeye çabalamışlar ve halen de bu
tür çabaların içindeler.

Bütün bunlar, ÖY'nun umut verici
vaatlerini, parlak sözlerini tuzla-buz
etti. Bazılarına zorlukları göğüslemek
için teklif edilen Alman Markları da
postu kurtarmaya yetmedi. Ve zaten
yetermezdi de. Çünkü TKSP yapı ola-
rak, böyle bir dönemin güçlüklerini gö-
ğüsleyebilecek durumda değildi.
Dolayısıyla sıcak mücadele alanların-
dan "elini-eteğini" çekmek, giderek gü-
dükleşmek ve durdukça çürümek
zorundaydı. Ve TKSP'nin bu gün yaşa-
dığı süreç budur.

Değerli H.Gel okuyucuları,

TKSP'nin tkenişi, inançlı, dürüst,
yürekli ve çalışkan insanları yıldırma-
malıdır. Halkımızın kurtuluşuna inan-
an insanlar olarak, hataların,
olumsuzlukların üzerine üzerine git-
meli; yılların emeğini Avrupa metro-
pollerinde hovardaca harcıyanlardan
hesap sormalıyız. Ancak bunu yapar-
ken, tercihini yapan insanlarla kör-dö-
ğüşüne girmemeye, onlarla
oyalanmamaya özen göstermeliyiz.
Çünkü, bugün ulusal ve sosyal müca-
deledeki yerimizi daha iyi kavıyor ve
daha isabetli ideolojik-politik tesbitler
yapabiliyoruz. Ayrıca, zengin ve öğre-
tici bir birikime sahibiz. Daha da
önemlisi, TSK'nın açtığı yeni bir çığra
sahibiz. Bütün bunlar, yaşadığımız dö-
nemin öğreticiliğinden ders çıkarmak
isteyenler açısından doğru kararlara
varmak için yeterlidir sanıyorum.

İşte, zulme, zorbalığa, işkenceye,
yoksulluğa kendi ölçüleri içinde dire-

nen ve geçmişinden pişmanlık duy-
mayan, ancak eksikliklerini gören ve
yaşamın öğreticiliğinden ders çıkaran
biri olarak ben, bundan böyle oportü-
nizme kürek çekmenin ya da Kürdi-
stan'da yükselen mücadelenin dışında
kalmanın doğru olmayacağına inanı-
yor; TSK'nın açtığı yeni çığırda müca-
deleme devam etmeyi tarihsel bir
görev sayıyorum.

Çünkü:

- Herşeyden önce TSK, sömürgeci-
liğe, faşizme, emperyalizme ve gerici-
liğe karşı mücadele stratejisini,
marksist-leninist ilkelerin ışığında, ül-
kemizin ulusal ve toplumsal koşulları-
na tabi kılmiştir.

- TSK, düşmana karşı mücadelenin
yanı sıra, oportünizme, reformizme,
teslimiyetçiliğe ve diğer sapmalara
karşı mücadele içinde oluşmuştur. Ve
ileri mevziler kazanmıştır.

- TSK, Kürdistan ulusal demokratik
mücadelesinde, bütün savaşım biçim-
lerini silahlı mücadele çizgisine uyarla-
mayı esas almıştır.

- TSK, ciddi bir harekettir. Ciddiye-
ti pratik mücadelede somutlaşmak-
tadır.

- TSK yazdıklarını, düşündüklerini
mübalasız bir şekilde hayata geçirmek-
tedir.

- TSK'da her kes fedakardır. Örgü-
tün birinci derecedeki sorumluları da-
hil, tüm kadrolar yiğitlik, savaşkanlık,
üretkenlik ve yaratıcılıkta yarışmakta-
dır.

Yoldaşlar,

TSK, zorlukları aşacak güçtedir.
Gelin bu onurlu mücadeleyi hep birlik-
te omuzlayalım!..

Biji Tevgera Sosyalist a Kurdistane

M.Zilan-Ortadoğu

TSK'nin tutarlı ve kararlı politikası

beni yeniden mücadeleye yöneltti

İ.Rojhat-Regensburg

Yoldaşlar;

Kısa bir süre de olsa hareketimizden ayrı düşerek çevremizle bağlarım kopmuştu. İnanç eksikliği ve karamsarlığa bir de kişisel sorunlarımızın yarattığı bunalım eklenince, hareketimiz TSK'ya karşı böylesi olumsuz bir tutuma girmiş ve pratik mücadeleden uzaklaşmıştım.

Ayrıca, örgütümle hiç bir ideolojik-politik ve örgütsel çelişim olmamasına rağmen, tamamen kendi zaafarımdan kaynaklanan bu ayrı düşüşümün başta K.İzzettin alçağı olmak üzere eski bazı kısa yol arkadaşlığımız olanlar tarafından; sağ oportünist ve "sol" sekter güçler içinde yer alan bazı insanlarca hareketimize karşı kullanılmak istendi.

Oysa hareketimiz TSK, ta başından beri, militan çalışma yöntemi, mücadelede kararlılığı ve halkına bağlılığı ile açtığı yeni çağırda, halkımıza dayatılan sömürgeci vahşete harş açılan savaşa müdahale etme doğrultusunda, aldığı kararları hayata geçirmek amacıyla, başta Genel Sekreter ve MK üyeleri olmak üzere sıcak savaş alanlarına ve ülke zeminine yöneldi. Bir yandan uzun süreli gerila savaşımına hazırlık çalışmalarını sürdürürken; diğer yandan ülkemiz koşullarına uygun doğru ideolojik-politik hattıyla geniş çevrelerin ilgisini çekmiştir. Derin bir ulusal kurtuluşçu sorumluluğuyla, Kürdistan yurtsever güçleri arasındaki tasfiyeci anlayışa karşı durmuş; silahlı çatışmaya dönüşen bu olumsuz eğilimleri teşhir ederek en doğru tavrı takınmıştır.

Yurtsever güçlerin birbirleriyle diyalog kurmalarına ve giderek ortak iş yapmaya önemli bir değer biçmiştir. Avrupa bataklığında gelişen çürümeye, inançsızlık ve karamsarlıktan kaynaklanan sağ reformist anlayışa katkı, ideolojik mücadeleyi yükselterek bizlere ve yurtsever halkımıza güven vermiştir.

TSK'nın bu teorik doğrular çerçevesinde attığı pratik adımlar, teslimiyete karşı direngenliği bizim gibilerini, yeniden kendisiyle hesaplaşmaya yöneltmiştir. Bizi yetmezliklerimizi aşmaya, sefil yaşamdan kişilikli ve onurlu mücadeleye yöneltmiştir. Yeniden yurtsever görevleri omuzlamaya, devrimci fedakarlığa, halka bağlılığa ve TSK'nın onurlu sıradan bir neferi olmaya yönelten TSK'nın pratikteki mücadelesi ve militanlığı olmuştur. Kendi kendimize güvenmeyi, küçük burjuva düşünce ve yaşam biçiminden sıyrılmayı şimdi daha iyi öğrenmiş bulunuyorum. İşçi aristokratlığından kurtulup proleter kültür ve devrimci ahlakı kavramada TSK'nın kolektif çalışma anlayışından yararlanıyoruz.

Yine büyük halk önderi, öğretmenimiz ve önderimiz U.Alparşan'ın direnişçi ve onurlu mücadelesine sahip çıkmayı, bağımsız ve özgür Kürdistan uğruna düşmana karşı elde silah savaşarak şehit olmasının anlamını ve yüceliğini daha iyi anlıyorum. Bu anlayış, Kek Serdar'ın açtığı sancağın etrafında O'na yeniden sarılmamızı sağladı. Çizdiği yolda yürümek onuruna bizi kavuşturdu. Yeniden dirilmeyi, halk gerçekliğini bize gösterdi.

Kısacası, hareketimizin tutum ve davranışı; devrimci-radikal bir hatta ilerlemesi, kaçkın ve teslimiyetçilerin her türlü dayatmalarına rağmen ülke zemininde yürüttüğü faaliyetle kendini kabul ettirmesi benim yeniden devrimci mücadeleye ve TSK'ya bağlanmamı sağladı.

Ben yeniden harekete dönmeyi yalnız lafta değil; pratikte de TSK'nın ideolojik-politik görüşlerini hayata geçirmede her alanda üzerime düşen görevi yerine getirebilmek için, daha inançlı, daha kararlı ve daha disiplinli hareket edeceğim.

Yoldaşlar;

Yöremiz Regensburg ve çevresinde iki aydan beri yürüttüğümüz yoğun bir çalışmayla yurtsevreye kesimlerle ilişkimizi geliştirdik. Tüm üretilen dedikodulara rağmen geniş bir kesimin hareketimizin ideolojik-politik hattına sempati duymasını sağladık. Bu insanlar şu anda hareketimizin iyi birer dostu ve destekçisi durumundalar.

Yöremizde Heviya Gel dayanışma komitesini oluşturduk. Yine kitlelerin sorunlarına çözüm bulmak; kültürel ve eğitsel çalışmalarımızı sürdürmek için Kürdistan Kültür Grubu adı altında bir lokal açtık. Hafta sonlarında burdaki yurtseverlerin katılımıyla toplantılar düzenliyor, seminer çalışmaları yapıyoruz. Gelecek dönemde sağlıklı ve kalıcı çalışmaların olacağı inancındayız.

Devrimci selanılar.

Yaşasın TSK!

Yaşasın ORK!

Kek Serdar Ölümsüzdür!

TÜRK ORDUSUNUN ŞEREFSİZLİĞİ...

insanlarımıza insan dışkısı yediriliyor!

Kürt halkı, tarihin en kanlı, valşi, barbar sömürgeciliği tarafından ezilmektedir. Kürdistan'da uygulanan sömürgeci baskı ve zulüm mekanizmasının eşi ve benzerine çağımız dünyasında rastlamak mümkün değildir. Kürdistanda uygulanan katliamların haddi-hesabı yok. Şeyh Sait hareketinde, Zilanda, yoksul kürt köylüleri birbirine bağlanarak kurşuna diziliyordu. Zilan deresi cesetlerle dolu bir kan gölüne dönüşmüştü. Dersim hareketinde Kürt halkı mağaralarda diri diri yakıldı.

Sömürgeci, barbar Türk ordusu, Kürt halkına karşı envay türlü iğrenç, aşağılık baskılar uygulamaktadır. Kürt kadınlarının namusuna el atma, irza geçme, köy meydanlarında kadın ve erkekleri çırılçıplak soyarak en aşağılık duygularla halkın onuruyla oynama ve genç-ihtiyar, kadın-çocuk demeden herkesi en ağır işkenceden geçirme vb. uygulamalar Kürdistan'da sistemleştirilmiş ve günlük olaylar haline getirilmiş durumdadır.

Mardin'in Cizre ilçesinin Yeşilyurt köyünde Faşist binbaşı Cafer Çağlay-

an'ın köylülere insan dışkısını yedirmesi, Mehmet Erol adlı köylünün kemikleri kırılıncaya kadar işkenceye tabi tutulması, Taybat Adak adlı hamile kadına işkence edilmesi bu barbarlığın son örneklerindedir.

Sömürgeci Türk ordusunun "kahraman mehmetcikleri"! subay ve assubayları silahsız, savunmasız yoksul Kürt halkına karşı en hayasızca uygulamalara girişip; gaddarca baskılarını sürdürmektedirler. Faşist binbaşı Cafer Çağlayan, bir evladın eline dışkı verip babasına yedirtmesi; sömürgeci devlet

politikasının halka açık düşmanlığının boyutlarını sergilemektedir. Olay Türkiye'deki tüm ilerici basına ve giderek boyalı basına yansıyor genişçe tartışıldığı halde Binbaşyı yargılayabilecek bir makam bulunamamaktadır. Böl-

geye gelen SHP heyetini halk "isyan çıkacak, rahatsız" diye karşıladı. Aynı gerginliği Cizre kaymakamı Necati Küçükdumlu da "Halk arasında büyük infialden haberdar olduğunu" söyleyerek doğruladı. Ancak, bütün bunlara

rağmen, faşist Binbaşy aynı bölgede aynı görevine devam etmektedir.

Halk düşmanlarını yargılayacak olan, halk mahkemeleri olacaktır! Bu olaydan da bu dersi bir kez daha almış olmalıyız.

İDDİA KÜRTÇÜLÜK!..

SHP Malatya Milletvekili partiden ihraç edildi.

Daha önceleri SHP Genel Merkezinde Kürtçe konuşulduğu, F.Atalay ve M.Ali Eren'in Kürt sorunuyla ilgili demeçleri ve Şimdi de SHP Malatya Milletvekili İbrahim Aksoy'un Avrupa Parlamentosu karma komisyonunda Kürt sorunuyla ilgili yaptığı konuşma üzerine burjuvazinin satılık kalemlerle, boyalı basın'ın köşe yazarları zehirlerini kusmaya başladılar.

İbrahim Aksoy Avrupa Parlamentosu karma komisyonunda "Türkiyede yaşayan Kürtlere Kültürel özerklik verilmelidir" diyerek SHP'nin de demokrasiye şaşı baktığını belirtmişti.

Bunun üzerine koparılan fırtına içinde en gerici, şöven tepki yine SHP Genel başkanı, Babasının oğlu Erdal İnönüden geldi. İnönü, İ.Aksoy'un sözlerini duyar duymaz basına yaptığı açıklamada "Kürtçü aksoy aramızda kalmaz" dedi. (27 Ocak Hürriyet) Ay-

rıca E.İnönü, SHP Merkez Yürütme Kurulu toplantısında da; "İbrahim Aksoy'un Avrupa Parlamentosu Karma Komisyonunda yaptığı konuşma partimizin ilkeleriyle hiç bir şekilde bağdaşmıyor. Bu görüş partimizin görüşü değildir. Bu görüşleri savunan kişi partimizde kalmaz. O nedenle ihracını istiyorum. Bundan sonra parti ilkeleri ve görüşlerine uymayan konuşmaları da tasvip etmeyeceğim. Gereğini yapacağım." diyerek tavrını açıkça belirledi. (Agg) Aynı MYK toplantısında İbrahim Aksoy kesin ihraç talebiyle Merkez Disiplin Kuruluna sevk edildi ve Merkez disiplin kurulunun ilk toplantısında da İbrahim Aksoy hakkında iki yıl süreyle partiden ihraç edilmesine karar verildi. Ki, bu ceza parti içinde en ağır cezalardan biridir.

Bu olay demokrasi havarisi SHP'nin ne menem bir demokratik anlayışa sa-

hip olduğunu, daha burjuva demokratik talepler doğrultusunda öne sürülen ve Kürt halkının hiç te layık olmadığı salt "Kültürel özerklik" talebi karşısında bile ne kadar tahamülsüz olduğunu bir kez daha açığa çıkardı. Umarız SHP kuyrukçuluğu yapan ve ona, demokrasi mücadelesinde hak etmediği misyonlar yükleyenler gerekli mesajı almış olurlar.

Bu olay bir kez daha göstermiştir ki, beyninin en ucra köşesinde saf yurtseverlik duygusu taşıyan hiç bir insanımızın burjuva partilerinde yeri yoktur. Devletçi olan bu partilerin, demokratlığı buraya kadardır. Bu kavranılmalı ve devletçi partilerden hızla ayrılarak her sınıf ve katmanın kendi düşüncesi doğrultusunda örgütlenmesi ve mücadeleye katılması gerekmektedir.

operasyonları protesto ettik

Sömürgeci faşist yönetimin Aralık ayı sonlarında başlattığı Ocak ayı içinde de sürdürdüğü ve bir bütün olarak Kürdistan halkını hedef alan operasyonlarını protesto etmek amacıyla Batı Avrupa ülkelerinde yoğun protesto eylemleri geliştirildi.

Biz TSK taraftarları olarak 15 kişilik bir grup halinde 1 Şubat 1989 günü sabah saat 10'da, operasyonları ve Kürdistan halkına yapılan zulmü protesto etmek amacıyla F.Almanya'nın başkenti Bonn'da Birleşmiş milletler başkomiserliğini işgal ettik. Yetkililerle sorunu görüştük ve gerekli müdahalenin yapılması talebinde bulunduk. Gerekli müdahalenin yapılmaması ve Türk hükümetinin protesto edilmemesi halinde bazı arkadaşlarımızın kendisini yakacağını belirtmemiz üzerine yetkililer, polise ve basına haber verdiler. Kısa bir sürede, Hürriyet, Anadolu Ajansı, Alman gazetecileriyle birlikte, Polis, itfaiye ve ambulans olay mahalline geldiler. Bonn Birleşmiş Milletler Komiserliği gerekli işlemi yapacağını

söz vererek durumu Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine ilettiler. Bizler Kürdistan'daki operasyonları ve halka yapılan zulmü açıklayan basın açıklamasını gelen gazetecilere ve ajanslara verdik. İsteklerimiz yerine geldikten sonra Polis'in aramızdan arkadaşları almaması koşuluyla eylemimize son ve-

receğimizi belirttik. Polis bu istemimizi kabul etti ve biz saat 14.30 da eylemimizi başarıyla sonuçlandırıp binayı terk ettik. Alman basını olaya ve Kürdistan'da yürütülen operasyona yer verdi.

Heviya Gel
Köln Muhabiri

STOCKHOLM'DA "KÜRT KONFERANSI" ve bıraktığı izlenim!

13-15 Ocak 1989 tarihleri arasında "Stockholm Kürt Konferansı" yapıldı. Konferans çağrısı ve hazırlığı İsveç Kürt Federasyonu tarafından yapılmıştı. 8 Avrupa ülkesinden 9 Demokratik ve Kültürel Kürt derneklerinin ve bazı konularda uzman olan Kürt şahsiyetlerinin katılımıyla gerçekleşti.

Katılımcılar üç gün süreyle:

- 1- Kürtlerin Avrupaya geliş nedenleri
- 2- Avrupadaki Kürt işçi, mülteci, kadın, çocuk ve gençliğin durumu,
- 3- Avrupa'da Kürt kültürü ve Basın yayınının durumu
- 4- Avrupa'daki Kürt demokratik derneklerinin durumu ve birbiriyle ilişkileri konularını tartıştılar.

Ayrıca konferansa, İsveç Yabancılar Bakanı adına K. Lars Gunnar Erikson, Kürtlerin Haklarını Koruma Komitesi ve Çocukları koruma derneği adına Tomas Hammarbeg, Sosyal demokrat Milletvekili Hans Göran Frank, Yabancılar Dairesi Başkanı Christina Rogestum ve İsveç siyasi partilerinin temsilcileri katıldılar. Davetliler, konuşmalarında Konferans çalışmalarını ve Kürt halkının mücadelesini desteklediklerini belirttiler.

Konferans, sonuçta sorunların çözümü için şu kararları aldı.

- 1- İlişkilerin sürekliliğini korumak için bir "Stockhol Kürt Konferansı Komitesi" oluşturuldu.
- 2- Dernekler arasındaki ilişkilerin, dayanışmanın devamı ve geliştirilmesi;
- 3- Avrupa'daki Kürtlerin problemlerine çözüm aramak için, yılda bir kez Konferans yapılması;
- 4- Konferans her dört parçadaki Kürdistan kurtuluş hareketini desteklediğini bildirir.
- 5- Konferans, Cezaevi direnişindeki Kürtlerle dayanışma içinde olduğunu bildirir.
- 6- Konferans, Irak'ın kimyasal silahlar kullanarak Kürt halkına karşı giriştiği katliamı şiddetle protesto eder.
- 7- Konferans, Kürt halkına uygulanan sürgün politikasını protesto eder.
- 8- Konferans, Federal Almanya ve Hollanda'da yaşayan Kürtlere yapılan haksızlıklara dünya kamuoyunun dikkatlerini çeker; ki, bu ülkelerde Kürtler ayrı bağımsız bir yabancı grubu olarak görülmemekte, varlıkları kabul edilmekte ve yabancı grupların faydalandıkları haklardan mahrumdurlar.

Konferans, genelde olumlu bir gelişme olarak değerlendirildi. Halkımızın en çok birliğe ve beraberliğe muhtaç olduğu bir dönemde bu tür girişimlere olumlu demek doğaldır. Bu tür konferanslar veya birlikte iş yapma, dayanışma içinde olma, giderek birliktelikler oluşturma çalışmaları haklı olarak olumlu karşılanmaktadır. Halkımızın ve demokratik kamuoyunun dikkatlerini çekmektedir. Bu saydığımız çalışmaların olumlu yönleridir. Olaya yüzeysel baktığımızda görebildiklerimizdir.

Daha iyiye yönelebilmek ve en güzelini bulabilmek için durumu değişik yönleriyle ele almakta yarar vardır. Birkez, Kürdistan'da insanlarımızın kanı canı pahasına yürütülen zorlu bir mücadele Kürdistan sorununu belirli bir merhaleye getirmiştir. Bu mücadeleyle kazanılmış bir birikimdir. Böylesi dönemlerde mücadelenin gelişim seyrine paralel olarak, "diyalogun parmağı dışında" parmaklar da, süreci geri çekmek için atılacaktır. Bunu göz ardı etmeden çalışmaları yürütmek, Kürdistan'daki en geniş güçlerin görüşlerinin böylesi platformlara yansımaları sağlayarak ileri adımlar atmaya yönelmek gerekiyor. Sağlıklı ortak çalışmanın ve çalışmalarını bazı kuşku-lardan arındırmanın yolu budur.

Bu anlamda Konferansa baktığımızda; Konferans hazırlık çalışmaları yapan ve çağrıyı hazırlayanların, bilerek veya bilmeyerek, Konferansa gölge düşürecek kadar hatalar işledikleri gözlenmektedir.

Birincisi; Konferansa çağrının neye göre yapıldığı; çağrıda neyin ölçü alındığı belli değildi. (gerek dernekler gerekse uzmanlar düzeyinde).

İkincisi ve dahada önemlisi, çağrıda "çizgi" dernekleri dediğimiz, Kürdistan'da kendi inançları doğrultusunda mücadele veren ve Stockholm konferansı için gerekli birikimi sağlayan siyasi hareketlerin sempatanlarının Avrupa'daki demokratik derneklerinin böylesi bir çalışmadan özellikle ayrı tutulmuş olması açıkça gözleniyordu. (özellikle Kuzey Kürdistan'lı siyasi hareketlerin "çizgi" dernekleri. Bunlardan KOMKAR'a, böylesi bir çalışmaya katılmayacağı tahmin edilerek, çağrı yapılmış, ancak çağrı sadece F.Almanya KOMKAR merkezine olmuş; onlarda, diğer ülkelerdeki KOMKAR'larında çağrılmasını istemiş ve olay bu-

nunla kapatılmış. Ayrıca KOMKAR İsveçte Kürt federasyonunun örgütlenme anlayışına karşı çıkarak, ta başından beri Federasyon çalışmalarına katılmamaktadır.)

Örneğin Fransa'da Demokratik veya Kültürel alanda faaliyet yürüten sadece Paris Kürt Enstitüsümüzdür? Danimarka'da Arrhus Kürt derneğini tanıyan kaç kürt vardır? Veya Danimarka'da yüzlerce kitle tabanı olan ve Kürdistan'da oluşan her baskıya karşı en kararlı bir tutumla kitleleri hareketlendiren diğer Kürt derneklerinin Kanlarından şüphe mi ediliyor? Yine Federal Almanya'nın birçok şehrinde Kürdistan Kültür Centrum'u adıyla faaliyet yürüten derneklerin Konferansa çağrılması önünde ne gibi engeller vardı?

Bu türden soruları uzatmak ve aynı şeyleri Hollanda, İsveçre, Belçika vb. ülkeler ve bu ülkelerde hiçte küçümsemeyen çalışmalar yapan dernekler için de söylemek mümkün. (Bunları söylerken katılan dernekleri küçümsemiyoruz, kuşkusuz her birinin kendi alanında değerli çalışmaları vardır.) Ancak bu örnekler bile Konferans hazırlayıcılarının ne kadar büyük bir açık vererek işe başladıklarına yeter derecedir. Ve bu örnekler K.Kürdistan'lı siyasi örgütlerle düşünce birliği içinde olan "çizgi" derneklerinin dışlanarak bazı şeyler kotarılmak istendiği imajını vermektedir. Her kürdistanlı kendi halkı için kendi inançları doğrultusunda faaliyet yürütmekte özgürdür. Ancak (KOMKAR ve PKK taraftarları hariç) tüm siyasi görüşlerin içinde yar alıp faaliyetine katıldığı İsveç Kürt Federasyonu ve Konferansa katılan ve her birinin kendi alanında değerli çalışmaları olan dernek ve şahsiyetlerin bu konuda duyarlı olmaları; en geniş güçlerin ve değişik görüşlerin böylesi platformlara yansımaları doğrultusunda çaba göstermeleri gerekmektedir. Özellikle; Konferans sonunda atanan komitenin ilk etapta bu eksikliği gidererek hiç bir ayırım yapmadan Avrupa'da faaliyet yürüten tüm demokratik Kürt derneklerini böylesi bir çalışmaya davet etmeleri gerekmektedir. Güçlü birliklerin ancak böyle doğacağı, çalışmaların belli grup çıkarlarının üstünde başarıyla yürütüleceği ve birtakım kuşku-ların ancak böylesi bir yöntemle giderileceği kanısındayız.

ORK VE TSK'YI İYİ KAVRAYALIM!

onun gücüne güç katalım!

M.Bayık

ORK'nın duyulması halkımız ve çetireli yurtsever çevrelerce coşkuyla karşılandı. ORK'nın ismi düşmana korku salarken dostlarımızda sevindirdi. Dost görünen kimileri ise, ORK'nın kurulmasına üzüldüler. ORK, örgütümüzün ulaştığı gücü gösteren açık bir gerçekliktir. TSK'nın dağıldığını söyleyenlerin yalanları da ortaya çıktı. Yalana dayalı propaganda malzemeleri elinden alınmış oldu. Malzemeleri genelde şuydu: "TSK varsa niye iş yapmıyor, niye savaşmıyor?" İş yapmamanın ne olduğunu yazının içinde ele alacağım. TSK, ORK ile askeri örgütüne kavuştu. TSK varlığını dost ve düşmana teori ve pratiği ile kabul ettirmiştir. Baylarımızın boşa kurşun yakan silahları ellerinden alınmış; şimdi yeni yalanlar türetmekle uğraşsın olsalar gerek...

Kendi tabanları şimdi bu kişilere çarpıtılan gerçekleri soruyorlar; "Hani TSK kalmamıştı?" "Yok" diyemeyenler şimdi "Güçleri az" demeye çevirdiler. Bu kuyruklu yalanlar da yakın bir dönemde tüm çıplaklığıyla kitlelerin gözleri önüne serilecektir. Yalan makinesi çalışsın ama; yalancının mumu da yatsıya kadar yanar.

Yurtsever insanlarımız Kürdistan toprağında düşmana karşı savaşarak ona darbeler indiren ORK ve siyasi örgütümüz TSK'ya karşı yapılan olumsuz propagandalara karşı çıkıyor.

Neden örgütümüzün saflarında olmayan yurtseverler hareketimize yönelik bu türten propagandalara karşı çıkıyor? Bu örgütümüzün ideolojik-politik hattının doğruluğunun ve düşüncelerinin halkın taleplerine uygun düştüğünün kanıtıdır. TSK'da teori ile pratiğin halkın istemleri ile bütünleştiği görülüyor. Kitleler sözlenenle yapılanın birbirine uyup uymadığına bakıyorlar. Bu da TSK'da vardır. TSK savunduklarımızı adım adım hayata geçirmektedir.

TSK kurulduğu dönemde kitlelerin dikkatini, önüne koyduğu hedefler üzerine çekmiştir. Çalışmalar ülke sınırları içinde yoğunlaştırılmış, sürekli yayın çıkarılmış, askeri örgütlenmesini hayata geçirmiştir. Hedeflere birçok zorlukla cebelleşerek ulaşılmıştır. Bu yapılanlar bize, TSK'nın söylediklerini

pratikte yaptığını gösteriyor. Ve hareketimizi halkın umudu haline getiriyor.

TSK ve ORK bugün Kürdistan kırsalında ve şehirlerinde direniş bayrağını dalgalandırıyor. ORK'nın kuruluşu ve direniş coşkuyla karşılanıyor. ORK peşmergeleri Kürdistan toprağını kamıyla sulayarak yeşertiyor. Toprağa düşen her can, akan her damla kan Kürdistan'da yeni çiçekler açmasını beraberinde getiriyor.

ORK'nın ve hareketimiz TSK'nın halkımız tarafından benimsenmesi en önemli olanıdır. Halkımızın desteği ve sempatisi bizim için paha biçilmez değerdedir. Bazı çevrelerin tahamülsüzlüğü, kocunmaları onları yıpratır ve onların güçsüzlüğünü gösterir.

Bizim açımızdan oportünistlerin, reformistlerin rahatsızlığı doğaldır. Doğru ideolojik-politik bir hatta TSK'nın gelişmesi o çevrelerin gerilemesini getireceğini onlar da iyi biliyorlar; onun için de karalama kampanyası açıyorlar.

Kürdistan devrimi uzun mücadele yılları içinde başarıya ulaşacaktır. Bu arada geçici güçlenmeler, gel-gitler olacaktır. Devrimimiz uzun vadeli bir halk savaşı içinde gelişecektir. Uzun vadeli bir savaşa ustaca hazırlananlar ideolojik-politik hatlarını iyi belirleyenler, dostunu-düşmanını doğru bir biçimde ayıranlar, ittifaklar olayını doğru belirleyen ve ona uygun pratik geliştirenler güçlenecektir. Dostla düşmanı ayırmazsak, herkese "düşman!" dersek; bu bizi biryere götürmez. Hareketimizin bu konulardaki görüşleri açık ve nettir. Karşıklığa, günübirlik politikaya yer vermemiştir. "Dün dündür, bugün bugündür" mantığıyla hareket edenlerin bugün içine düştükleri gülünç durumu görüyoruz. Politikada istikrar gerekiyor; yalpalamalar, savrulmalar örgütü uçuruma götürür. Yolumuz uzun bir yoldur. Uzunluğu yanında sarp, engebeli ve dikenlidir. Bunları aşmak için ustaca manevralar gerekiyor. TSK, istikrarlı bir şekilde politikasını yürütüyor; savaş stratejisini buna uyarlıyor. Çünkü TSK, devrimimizin zaferinin cepheden geçtiğini belirlemiştir. Dost güçlerle ilişkileri, Kürdistan devriminin stratejik çıkarları esasına uygun olarak ele alınmaktadır. Bu temelde dost güçlerle ilişkiler ge-

liştirmiştir. Günübirlik çıkarlarını devrim çıkarlarının önünde tutanları görüyoruz. Günden güne çatlama, dağılımlarla karşı karşıya kalıyorlar.

TSK, yazının içinde sıraladığım konulardan kitle içindeki çalışmalara kadar iş yapıyor. Bunların hepsi diyalektik bir bütünlük içinde gelişiyor. Yayın bunlardan bir tanesidir. Yayının hem teorik hem de pratik işlevi vardır. Kolektif örgütleyicidir. Örgütümüz temel mücadele biçimini silahlı mücadele olarak görmesine karşın diğer mücadele biçimlerini de savunan ve onları da hayata geçiren bir anlayışa sahiptir. Bu anlamda yapılanların hepsi de iştir.

Kürdistan'da gelişen savaş sürecine müdahale etmek, mücadeleyi burada geliştirip hayata geçirmek bugün zorunludur. TSK olarak bunu yapıyoruz. Bazılarının yaptığı gibi, örgütümüz yalnız yayın çıkarmakla yetinmiyor. Hareketimizin gelişim süreci iyi incelendiğinde bu açıkça görülüyor. Bugünkü ulaştığımız seviye ile, TSK ve ORK'ya halkımız sahip çıkıyor. Hareketimiz ve ordumuz, halkımızın artık umudu olma doğrultusunda mesafe alıyor. Kulaktan kulağa, evden eve yayılarak konuşuluyor. Bu, "kendiliğinden" yapılan propandayı sempatiye, sempatiye desteğe, desteği örgütlü mücadeleye dönüştürmek için çalışmalıyız. TSK ve ORK'ya çevrilmiş kulaklara ses götürme görevi bizlere düşüyor.

Yoldaşlar;

şimdi tüm gücümüzle, gecemizi gündüzümüze katarak çalışmalıyız. Hareketimizin ulaştığı düzey bizden bunu istiyor. Hareketimiz geliştikçe mücadelelerimiz yaygınlaştıkça yapılanlar yetmiyor. Daha fedakarca davranmak, daha fazla enerji harcamak gerekiyor. Bu mutlaka verilmelidir. Daha güçlü TSK ve ORK istiyorsak bu görevimizi yerine getirmeliyiz.

Kitlemizi, savaşan bir örgütün kitesinde olması gereken ruhla eğitmeliyiz. Bugün var olan bu ruhu daha da güçlendirmeliyiz.

-Duyulan sesimizi sempatiye, sempatiye desteğe, desteği örgütlü mücadeleye dönüştürmek için ileri!

-Biji TSK Biji ORK!

KÜRDİSTAN TARİHİNDEN BİRKAÇ SAYFA

(10)

KÜRT DİLİ-EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜ ÜZERİNE

A- KÜRT DİLİ KÜRTÇE

Kürt dilinin kökeni çok eskilere dayanır. Şüphesiz, Kürt dilinin ömrü de Kürt halkının yaşamına doğrudan bağlıdır. Kürt halkının geçirdiği evreleri gözönünde bulundurmadan, Kürt dilinin özelliklerini ve geçirdiği süreci iyi kavramak mümkün değildir.

Kürt dilinin kökeni, binlerce yıllık eskiye dayanır ve İsa'nın doğumundan öncesine (MÖ.) rastlar. Kürt dilinin kökeni üzerine Avrupalı ve Doğulu dilbilimcileri ve tarihçileri tarafından bir çok araştırmalar yapılmıştır. Fakat doğu bilimcilerinin çokları bazı noktalarda birleşiyorlar. Bilim adamları ve dilbilimcilerinin birleştikleri ortak noktalardan birisi, Kürtçe'nin bağımsız bir Ari dil olduğu, Hindo-Avrupa dil grubunda yer aldığıdır. Yine bazı doğu bilimci uzmanlara göre Med'lerin dili, şimdiki Kürt dilinin aynısı ya da, şimdiki'nin aslıdır. Medlerin, Kürtlerin ataları olduğunu ve Kürdistan bölgesinde Mukri yöresinde yaşadıklarını daha önceki bölümlerde belirtmiştik. Birçok doğubilimcinin kabul ettiği gibi, Zerdüştinin kutsal kitabı olan Abistak'ta yazılan dil, Medlerin eski dili ve bugünkü Kürtçenin aslıdır. Zerdüştinin dini kitabı Abistak'taki dil ile Kürtçe ve Farsça bazı sözcüklerin karşılaştırılması açısından bir tabloyu aşağıda göstermeyi yararlı görüyoruz. Tablo şöyledir:

KÜRTÇE		ABİSTAK DİLİ	ŞİMDİKİ FARŞÇA	TÜRKÇE
Süleymaniye lehçesi	Kurmanç-Zaza lehçesi			
gevre	mezın	maz	büzürk	büyük
ması	ması-mase	masya	mahi	balık
tij	tij-tuj	tij	tir	keskin-acı
huştır	heştır-uştıra	uştura	şeter	deve
perd	pert-pır	pereta	pel	köprü
roj	hor-roj	hor	afitab	güneş
meş	meş-mêş	mehş	meks	sinek
berx	berx	verx	bire	koyun (kuzu)
kısse	kısse-kisse	hesa	horf-suhen	konuşma
zaniyn	zaniyn-zanin	zan	danisten	bilinen
men	ez-min	ezem	men	ben

Bilim adamları ve dilbilimcilerinin Kürt dili hakkındaki görüşlerine birkaç örnek daha vermekte yarar vardır. Çünkü, uzun yıllardır Kürdistan'ı aralarında sömürgeleştiren Türk, Arap ve Fars devletleri Kürtçeyi Türkçe, Arapça ve Farsça olarak dünyaya tanıtmaya çalıştılar. Bu sömürgeci devletler, Kürt dilini yasakladılar, gelişmesini engellediler ve Kürtçenin ortadan kaldırılması için ellerinden gelen her şeyi yaptılar...

Kürt tarihi üzerinde araştırmasıyla ünlü bir uzman olan Doğubilimcisi Edmons, Kürt dili hakkında şöyle diyor:

"Açık olarak anlaşılmuşturki, Kürtçe, Farşanın bir lehçesi değildir. Aksine Ari dil grubunun temiz ve bağımsız bir dilidir. Kendine has özellikleri ve çok eski bir tarihi vardır."

"Asur tarihi" kitabının yazarı, Sdney simith'de Kürt dilinin kökeni hakkında şöyle diyor:

"Kürt dili, Farşanın bir lehçesi, ya da O'nun bozulmuş bir biçimi değildir. Tersine, tarihsel bir sürece sahip, başlı başına bir dil olup, Farşça'dan daha eskidir."

Yine bu konu üzerine Doğubilimcisi ünlü araştırmacı Soane, Kürtçeyi çok iyi bilen ve Kürtler gibi konuşan biridir. Soane, araştırmasında Kürtçe hakkında şöyle diyor:

"Bugün Kürtlerin konuşmakta oldukları ve ana dilleri olan Kürtçe, bazıla-

rının sandığı gibi düzensiz ve kualsız değildir. Farşça'dan alınmış ya da sonradan bozulmuş bir lehçe de değildir. Tersine katıksız, sağlam ve kendine özgü kuralları bulunan bir Ari dildir. Eski büyük İran'ın tarihinin kaybolup yerini öyküler ve efsanelerle dolu bir tarihe bıraktığı devirlerden çok önce Kürtçe, Kürdistan dağlarında en saf, en temiz biçimiyle varlığını korudu. Sonradan bu dilin içine bazı yabancı sözcük ve deyimler girdi. Özel olarak İslamiyetin bunda rolü önemli olmuştur. Fakat yüzyılların verdiği ve zorunlu bıraktığı koşullar bu dilin gerektiği biçimde işlenmesine engel olmuştur. Bu nedenden dolayı, birçok lehçesi olan Kürtçe'nin bu lehçelerden önemli olan birisinin ele alınıp işlenerek esas tutmak, içindeki yabancı sözcükleri çıkararak, yerine diğer lehçelerde bulunan asıllarını koymak gerekir. Ayrıca yazım için Kürtçe'ye uygun harflerle bir alfabe oluşturulması da gereklidir." (Bak; M.E.Zeki, Age. s.173,174,175)

Yukarda gördüğümüz gibi, Soane, yalnız Kürt dilinin kökeni hakkında araştırma yapmakla kalmıyor; aynı zamanda Kürt dilinin birliği konusunda da somut önerilerde de bulunuyor.

Bilindiği gibi Kürt halkının yerleşim alanı, yani Kürdistan toprakları, Ortadoğu'da önemli bir stratejik yere sahiptir. Bu yüzden ki, yüzyıllardır, bin yıllardır Kürdistan toprakları, savaş

alanları haline gelmiştir. Bu durum, çoğu zaman Kürdistan'ı alt-üst etmiştir. Kürt diliyle birlikte halkımızın tüm zenginlik kaynakları talan edilmiş; Kürt halkı her yönüyle geri bırakılmıştır. Kürt halkının yaşamında bu durum, Kürt dili üzerinde çok olumsuz etkiler bırakmıştır. Nasıl ki, ekonomik, toplumsal, siyasal ve kültürel açıdan geri kalmışlık sözkonusu ise dil açısından da durum öyledir. Bütün olumsuz ve asimilasyoncu uygulamalara rağmen Kürt dili, bazı aşamalarda da geçerek günümüze kadar varlığını sürdürmüştür. Bu olumsuz koşullar aynı zamanda Kürtçe lehçelerinin fazlaşmasına, birbirlerinden uzaklaşmalarına neden olmakla da kalmamış; diğer taraftan Kürtçenin birliği önünde de önemli bir engel teşkil etmiştir. Kürdistan'ın parçalanmışlığı, Kürt halkının, Kürdistan'ın geniş alanlarını içine alacak şekilde uzun süre merkezi bir otorite kurup sürdürememeleri (uzun zaman devam edebilen devlet kuramaları) gibi nedenleri de yukarıda saydığımız nedenlere ekleyip gözönünde bulundurmak gerekiyor.

KÜRTÇENİN LEHÇELERİ

Bugün Kürdistan'da halkımız birkaç lehçeyle konuşuyor. Şüphesiz ki, Kürtçe lehçelerinin, kürt dili sistemine göre bazı ortak özellikleri olmakla birlikte, ayrı özellikler de gösteriyor. Ki, bu da ayrı lehçelerle konuşmakta olan halkımızın birbirlerini anlamakta güçlük çekmesine neden oluyor. Kürtçe lehçelerinin bu özelliklerine bakarak bazıları, Kürtçe'nin lehçelerini bağımsız birer dil olarak görüyorlar. Bu yaklaşım, önemli bir yanlışlığı dile getirmekle kalmıyor; aynı zamanda tehlikeli bir sapmaya da neden oluyor.

Kürtçenin lehçeleri hakkında birçok araştırma yapılmıştır. Bu konuda araştırma yapanlardan birisi de Evliya Çelebidir. Evliya Çelebi, Kürtçe lehçelerini 15 (onbeş) bölüm altında toplamıştır. Bizce Evliya Çelebi, belli başlı Kürtçe lehçeleriyle, Kürdistanın değişik bölgelerinde görülen ağız farklılıklarını birbirine karıştırmış ve bu nedenle yanlış bir sonuca varmıştır. Yine yanlış bir inceleme de Ziya Gökalp tarafından yapılmıştır. Ziya Gökalp, var olan Kürtçe lehçelerinin her birini bağımsız birer dil olarak değerlendirmiştir. Ziya Gökalp'ı böyle bir "araştırma"ya götüren çeşitli nedenler olabilir. Çünkü Ziya Gökalp, Kürtlükten el çekip Türkleşmeye başladığı bir dönemde, sömürgeci TC.'nin "böl ve

yönet" politikasına yardımcı olmak için bunu yapmış olabilir. Zira, Ziya Gökalp türkleştikten sonra "Türkçülüğün esasları" üzerine yazılar yazdı ve Türkiye'de Kemalist burjuva ırkçı ideolojisinin baş mimarlarından biri konumuna geldi. (Bak. Evliya Çelebi "seyahatname"si. Z.Gökalp "Kürt aşiretleri üzerine sosyolojik araştırma"-Komal y.)

Kürt dilinin lehçeleri hakkında yapılan bazı yanlış araştırmaların yanı sıra, bugün de "ilericilik, devrimcilik, yurtseverlik" adına sayıları çok az da olsa bazıları kürtçenin bir lehçesi olan Zaza lehçesini ayrı bir dil, zaza kürtlerini de ayrı bir halk olarak değerlendiriyorlar. Bizce bunlar, bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde Kürdistan'ı aralarında paylaşan sömürgecilerin değirmenine su taşıyorlar ve onlara hizmet ediyorlar. Çünkü yüzyıllardır sömürgeci düşmanlarımız, halkımızı din, mezhep, dil vb. bakımından birbirinden ayırmaya; birbirine düşürüp güçlerini zayıflatarak, daha rahat saltanatlarını sürdürmeye çalıştılar, çalışıyorlar. Bu konuda tüm Kürdistanlı yurtsever-devrimci güçlerle, araştırmacılara ve dilbilimcilerine ciddi görevler düşüyor. Bu yanlış ve tehlikeli düşüncelere karşı uyarıcı olmak ve tavır almak, yurtsever olmanın da bir ölçütüdür.

Kürt dili ve tarihi üzerine araştırmalar yapmış ve kürt dilinin gelişmesine önemli katkılarda bulunmuş değerli kürt araştırmacılarının, kürt lehçeleri hakkındaki görüşleri aşağı-yukarı aynıdır. Örneğin, Şerefname (Kürt Tarihi) yazarı Bitlisli Şerephan, Kürdistan Tarihi yazarı M.Emin Zeki, Kürt dili üzerine çalışmalarını ünlü K.A.Bedirhan ve Celalet Bedirhan gibi ünlü Kürt bilimcilerinin bir kısmı Kürt lehçelerinin belli başlılarını dört bölüme, bir kısmı da üç bölüme ayırıyorlar. Kürt lehçelerini üç bölüm altında toplayanlar da dördüncü lehçeyi diğer bir lehçe içinde değerlendiriyorlar. Kısaca bugün Kürdistan'da konuşulan kürtçe lehçelerinin durumuna baktığımızda, şu lehçelerin konuşulduğunu görüyoruz:

1-Kurmanci: Kürtlerin üçte ikisi (2/3) bu lehçeyle konuşuyorlar. Bu lehçe de kendi içinde batı kurmancisi ve doğu kurmancisi olmak üzere ikiye ayrılır. Kurmanci lehçesi Kürdistan'ın şu yörelerinde konuşulur:

- a) Kuzey Kürtleri (Türkiye Kürdistanı)
- b) Azarbecandaki Kürtler (İran)
- c) Irak Kürdistanında Musul ve

Hevler'deki Kürtler.

d) Suriye Kürdistanı

e) Sovyetler birliğinde yaşayan kürtler.

2-Sorani: Bu lehçe güney Kürdistanında konuşulur. Soran, Kelhur, Baban, ve Şeyhbızni kürtleri bu lehçeyi kullanırlar. Bazan bu lehçeye Kelhuri de denir. Irak Kürdistanında Süleymaniye kürtleri (Kakan, Zanganeba, Bajilan), İran Kürdistanında Kermansah ve Mahabat Kürtleri bu lehçe ile konuşurlar. Şeyhbızni kürtleri ise dağınık olup Diyarbakır, Trabzon ve haymana yöresinde yaşarlar.

3-Zaza (Dumli-dimli): Zaza kürtleri, ülkenin kuzey batısında yerleşiktirler. Çoğunluğu kurmançlarla iç içedirler. Kurmançlarla sıkı ilişkileri olan zazalar, kendi lehçelerinden başka kurmanci lehçesini de bilirler. Kurmançlarla fazla ilişkisi olmayanlar ise sadece kendi lehçeleri olan zazacayı bilirler. Bazları zaza lehçesini Goran lehçesi içinde değerlendiriyorlar. Goran kürtleri de Musul yöresinde yaşarlar.

4-Lori-Feyli: Lori (luri) ve bahtiyar kürtleri bu lehçeyle konuşurlar. Yukarıda, temel olarak dört ana başlık altında ele aldığımız bu lehçeler Kürdistanında yaygın olarak konuşuluyor. Uzun yıllar önce Kürdistan'dan göç edip, Belucistan ve Hindistan'a yerleşen Kürtlerin konuştuğu lehçeden de bahsetmekte yarar vardır. Belucistan ve Hindistan'ın Sınde yöresinde yaşayan kürtler, Brahoi lehçesiyle konuşurlar. Bu lehçe, Hindistan'ın merkez ve güneyinde konuşulan Deravidi lehçesine bağlıdır. Bu lehçeler, az-çok aynıdır. Önceleri bu lehçe, sadece konuşma dili olarak kullanılıyordu. Fakat, bugün bu lehçeyle eğitim yapılıyor ve kitaplar basılıyor.

Kürdistan'da bu lehçelerin okuma-yazma açısından kullanımına baktığımızda, en fazla üç lehçenin geliştiğini görüyoruz: Kurmanci, Sorani, ve Zaza. Eski ünlü kürt şair ve düşünürleri (Melaye Ciziri, Feqiye Teyran, Ahmede Hani gibi) şiir ve divanlarını kurmanci lehçesiyle yazmışlardır. Fakat yazım dili açısından Sorani, kurmanciden de fazla gelişmiştir. Bunun nedenlerini de çağdaş ünlü kürt ozam şöyle açıklıyor: "Okuma ve yazmada sorani, kurmanciden daha ilerdedir ve birçok eser ve yayın basıldı, yayınlandı. Elli yıldır ki, okullarda okutulup yazılıyor" (Bak. Cigerhun Kürdistan Tarihi 1. Roja nu yayınları 1985- sayfa 15)

Belirtmeye gerek yok ki, kürtçe lehçelerinin birliği sorunu, kürt halkının önemli sorunlarından biridir. Kürt dilinin birliği konusunda şimdiye kadar ufak çaplı bazı çalışmalar yapılmışsa da bu sorunun çözüme kavuşması açıktır ki, uzun bir tarihi süreci alacaktır. Çünkü kürtçe lehçelerinin birliği önünde duran engeller ortadan kaldırılmadan, buna köklü çözümler bulmak mümkün değildir. Ancak daha şimdiden başlatılan bazı çalışmaların faydası da bu birliğe hizmet edecektir. Bizce aşılması gereken önemli engeller şunlardır: Kürt halkının özgürlüğüne kavuşması, kürdistanı bölen sunni sınırların ortadan kaldırılması, kürdistanın genelinde tek bir ortak alfabenin kullanılması vb...

Ancak, Kürt halkı bağımsızlık mücadelesi sürecinde de kürt dilinin birliği konusundaki çalışmalarını sürekli yürütmeli ve dilin gelişmesi konusunda koşulların elverdiği ölçüde çaba harcamalıdır. Bu konuda Kürt dilbilimcilerine önemli görevler düşüyor. Eğer kürt dili uzmanları sağlam merkezi bir otorite kurup çalışmalarını kolektif bir şekilde yürütürlerse; bu konuda küçümsenmeyecek başarılar sağlarlar.

Bugün kürt dili üç ayrı alfabeyle yazılıyor: Latin alfabesi, Arap alfabesi ve Kiril alfabesi (Kiril alfabesi Sovyet kürtleri arasında, Arap alfabesi Irak ve İran Kürdistanında, Latin alfabesi de Türkiye ve Suriye Kürdistanında kullanılıyor.) Kürtçe lehçelerin birliği konusunda en kullanışlı alfabe, bizce latin alfabesidir. Bu alfabe temel alınmalıdır. Kürtçe lehçeleri içinde temel alınacak lehçe konusuna gelince; objektif olarak bu hakkı da kurmanciyeye vermek gerekiyor (diğer lehçelerin kendilerini koruma ve geliştirmeleri kaydıyla). Çünkü, kurmanci lehçesi en büyük lehçe olup, kürdistan'ın 2/3 (üçte ikisi) sinde kullanılıyor. Bu lehçe temel alınarak, diğer lehçeler de bununla birleştirilirse kurmanci lehçesi zenginleştirilebilir ve tek bir lehçe haline dönüşebilir. Ancak yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, bu sorunun çözümünü uzun bir süreci kapsıyacaktır. Herşeyden önce kürtçenin özgür koşullarda geliştirilmesi gerekiyor. Umutsuz olmamak gerekir. Bunun örnekleri birçok ülkede de görülmüştür. Bir dilin içinde var olan ayrı lehçeler, kolay kolay ortadan kaldırılmıyor; her lehçe, doğal olarak uzun süre yaşamını sürdürebiliyor.

B- YAZILI KÜRT EDEBİYATI

Yazılı kürt edebiyatının kökleri çok eskilere dayanıyor. Bu yüzden, yazılı kürt edebiyatını ikiye ayırmak gerekiyor: Eski ve çağdaş yazılı kürt edebiyatı diye.

1- ESKİ YAZILI KÜRT EDEBİYATI

Kürdistan'ın Hezarmerd bölgesinde yapılan kazılarda elde edilen deri üstüne yazılmış bir şiirin yedinci yüzyılda yazılmış olduğu tesbit edilmiştir. Arapların Kürdistan'da giriştikleri katliamları dile getiren bu şiir, aynı zamanda günümüze kadar elde edilen ilk yazılı bir belgeyi oluşturuyor. Bu şiirin bir bölümünün türkçesi şöyledir:

"Tapmakları yıktılar, ateşleri (ocakları) söndürdüler,

Büyüklerin büyüğü inkar edildi,
Zorba Araplar Şerezur'a kadar
Tüm köyleri viran ettiler.

Kızları, kadınları tutsak ettiler,
Yiğit kişiler kendi kanlarında boğuldu.

Zerdeşt inancı desteksiz kaldı,
Hürmüz artık kimseye yardım etmiyor."

(Bak, "Muhtasar Kürdistan Tarihi" ile Ronahi dergisi, sayı: 1, yıl 1971)

Günümüzde, bilinen ilk kürt şairi Baba Tahir'dir. Lur kürtlerinden olan Baba Tahir, Miladi 935-1010 yılları arasında yaşamıştır. Baba Tahir, yaşadığı dönemin düzenini eleştirip ezilen halktan yana tavır almış bir şairdir. Bu özelliğiyle Baba Tahir, sadece bilinen en eski Kürt şairi değil; aynı zamanda O, ilerici ve halkçı kürt geleneğinin de bir öncüsüdür. Kürtçenin Lori, Sorani ve Kurmanci lehçelerini bilen Baba Tahir, aynı zamanda Farsça ve Arapça'yı da biliyordu. Baba tahir, bazı şiirlerini de Farsça yazmıştır. Baba Tahir bu şiirinde şunu dile getiriyor. (Şiirin Türkçesini yazıyoruz)

Elim feleğin çarkına ulaşsa
Bu yaptığın çok ayıp derdim,
Kimine yüz türlü mimet sunarsın,
Yiyecek arpa ekmeği yok kimisinin.

Baba tahirden başka onbirinci yüzyılda yaşamış iki ünlü kürt şairi daha vardır. Bunlar da Eli Heriri ve Eli Termukidir. Eli heriri bir divan bırakmıştır.

FEQİYE TEYRAN

Ondördüncü yüzyılda yaşamış ünlü kürt ozanı Feqiye Teyran'ın yaşamı hakkında Aleksander Jaba şunları söylüyor:

"Feqiye Teyran, önde gelen üç kürt ozanından biridir. Asıl adı Mihe-med'dir. 1302 de doğmuştur. Aylesi

Çölemerik'in miks köyündendir. Yazdıklarından "Çiroka Şehe Senhaniyan -Senhaniyan şeyhinin hikayesi", "Qiseya Bersiya - Bersiya hikayesi", "Qewle Hespe Reş - Siyah atın dedikleri" adlı eserleri ölçüyle, yani vezinle yazılmışlardır. Mahlası Mim u hay olup 75 yaşlarında 1377'de kendi köyünde ölmüştür."

Feqiye Teyran, bundan 600-650 yıl önce içinde yaşadığı toplumun durumunu şiirlerinde dile getirmiştir. O dönemde yoksulların geniş halk yığınlarının çektiği acılar, ızdıraplar karşısında Feqiye Teyran, sessiz kalmamış; şiirlerinde hep halktan yana tavır almış, halka zulm eden beyleri, ağaları, zenginleri eleştirmiştir. Feqiye Teyran, "Dosta Gurcan" adlı eserinde de başka halklara karşı olan dostluğunu dile getirmiş ve gürcü toplumundan sevgi dolu bir dille söz etmiştir. Ayrıca, "Şehe Senhaniyan" adlı eserinde de tutuculuğa karşı tavır almış ve maddecî bir anlayışı dile getirmiştir. Feqi'nin bu adı geçen eseri son dönemlerde İşveç'te basıldı.

Kendi çağının toplumsal ve siyasal vb. konularını, gerçekçi ve ustaca kullanan Feqi, geleceğe de umutla bakmış karamsarlığa düşmemiş ve geleceğin yaratıcıları olan gençliğe hitap ederek, mücadele etmelerini istemiştir. Büyük ozanın "Mihacir" adlı şiirini türkçeleştirip aşağıda okuyuculara sunuyoruz.

" GÖÇMEN

Bir türkücüyüm ben buraya geldim,
Beylerin sesi var oluncaya dek
Yazarım ak kağıt üstüne,
Ne kiliseye giderim ne camiye.
Çölde çırılçplak kalsam,
İnleyip bağırırım,
Ne denli yoksul ve tutsak olsam,
Gönlüm onlar için titrer.
Kader elbet birgün güler,
Söylenir benimde zavallı adım,
Bazı bazı övgüler dizilecek,
Çocuklar okuyup yazarak söyleyecek.

Acılı günler geçecek,
Gelecek onurlu, güzel günler.
Kendi bildikleri gibi yapıp,
Bey zulmünden, kölelikten uzak.
Güller olacak hep baharda gibi,
Ve çayırılar hep yemyeşil,
Kaynakların suyu doğurgan, berrak
Olmayacak kederli bir Feqi.
Ama gideceğim ey gençler!
Yaşamı sevin! Ve savaşın hep
Siz de kadınlar, çocuklar, hepiniz
Beylere karşı, zulme karşı.
(Bak, M.Tayfun Özgürlük Yolu der-

gisi, Mayıs 1976. Sayı:12)

MALAYÊ CİZİRİ

Onbeşinci yüzyılda yaşamış olan Malaye ciziri'nin asıl adı Şeyh Ahmed'dir. Kendisinin öğretmenlik yapması ve din işleriyle uğraşması yüzünden O'na "Mela" (hoca) lakabı takılmıştır. Ünlü kürt şairlerinden olan Malayê Ciziri, Mardin'in Cizre ilçesinde doğduğu için de kendisine "Ciziri" (cizreli) denilmiştir. Ünlü ozanın doğumu hakkında değişik görüşler ileri sürülmüştür. Mala'nın doğumu hakkında tarihçi ve edebiyat araştırmacılarının değişik tarihler ileri sürmelerine rağmen, ünlü edebiyatçı (kürt) Aladdin Secadi'nin "Kürt Edebiyatı tarihi" adlı eserinde ileri sürdüğü 1407 tarihi, gerçeğe en uygun olan tarihtir. Yani buna göre, Malaye Ciziri 1407'de doğmuştur. Çünkü Malaye Ciziri, şürlerinde Cengiz Han'la Timurlenk'in Kürdistan'da yaptığı katliamları dile getirmesi; O'nun o dönemlerde yaşadığını göstermektedir. Ciziri, 1481 yılında ölmüştür. Ciziri'nin bıraktığı Divan'ı ünlüdür. Günümüzde dahi edebiyatla ilgilenen kürt aydınları ve din adamları arasında Mala'nın şürleri iyi biliniyor. Malaye Ciziri, şürlerinde Kürtçeyi iyi kullanıp geliştirmiş bir ozandır. Ozan bir şürinde kendisinden "Kürdistan gecelerinin çırası" olarak bahsediyor.

Malaye Ciziri de Feqiye Teyran gibi bazı şürlerinde padişahların zulmünü dile getirip yönetici sınıfı eleştirmiştir. Ozan, padişah zulmünü bir şürinde şöyle dile getiriyor:

Yoksulların üstüne hışımla gitme
padişahım

Birkez suçumuzu, günahımızı sor
bakahım.

Malaye Ciziri'nin Divan'ı ilk kez 1904'de Petersburg'da basıldı. 1922'de İstanbul'da basılan bu divan'ı daha sonraları Suriye'de (Kamuşlı), Sovyetler birliğinde ve İsveç'te yeni baskıları yapılmıştır.

EHMEDÊ HANİ

Ünlü Kürt bilgisi Ahmede hani, onyedinci yüzyılda yaşamıştır ve ünlü Mem u Zin destanıyla tanınır. Eski Kürt ozanları içinde ayrı bir yeri olan Hani, o dönemin birçok ozanın modasına uyup eserlerini Farsça ya da Arapça yazmadı. O, eserlerini kendi dili olan Kürtçe ile yazdı. Ünlü Ozan bunun nedenini şu dizelerle dile getiriyor:

Duruyu bir yana itip içti tortuyu,
İnci gibi olan Kürt dilini

Düzene koydu, intizama getirdi,

Böylece amme için çekti cefa.

Ki, el demesin "Kürtler irfansız, asilsiz, temelsizdirler".

Hakkari'nin Han köyünde dünyaya gelen Hani, 14 yaşında yazmaya başlamış. Dünya klasikleri arasında sayılan Mem u Zin destanı, halk arasında söylenegelen Meme Alan destanından yararlanılarak yazılmıştır. Hani'yi Mem u Zin'i yazmaya iten nedenler, şüphesiz ki, o dönemde Kürt halkının içinde yaşadığı koşulları, Kürt beyliklerinin durumları ve halkın çektiği acılar, ızdıraplardır. Hani, Mem u Zin'i kaleme alma nedenini şöyle açıklıyor:

"Gönüldeki derdin şehrimin kılayım
efsane

Zin ve Memoyu ederek bahane."

Ahmede hani, Mem u Zin'de "derdimiz" bölümünde Kürt halkının esaretten kurtulmak istediğini, kurtuluşa, öndere ve birliğe duyulan gereksinmeyi şu dizelerle dile getiriyor:

"Kılıcı ortaya konsun gücümüzün,

Bilinsin kadri kalemimizin

Derdimiz deva bulsun

İlmimiz revaca girsin!

Olsaydı eğer bir başı yükseğimiz

İyilik sahibi bir şür isteyenimiz

Bizim de külçemiz sikke ile basılır

Bu denli revaçsız ve şüpheli kalmazdı

Ne kadar safi ve yüksek olsalarda,

Altın ve gümüş sikkeyle değer kazanırlar."

Hani'ye göre sikke basmak bağımsızlığa ulaşmakla olanaklıdır. Yine O'na göre özgür olmayan bir halkın ne dertleri deva bulur; ne de kültürel değerleri değer bulur. Bu yüzden, "Altın ve gümüş, sikke ile basılmadıkça değer kazanamazlar" diyor.

Ahmede Hani, Kürt halkının sorunlarına sahip çıkan, halkın kurtuluşu için kendi sanatını bir silah gibi kullanabilen, bu nedenle yeni bir çığır açan eşsiz bir örnektir.

Mem u Zin'den başka, "İnanç Yolu" (Eqida İmane) ve "Küçüklerin Turfan-dası" (Nubara Bıçukan) adlarında iki manzum eser daha yazan ünlü Ozan, Mem u Zin'de dile getirdiği idealindeki düşüncenin gerçekleştirilmesi sonucunu da şu dizelerle dile getiriyor:

Olsaydı bizimde bir sahibimiz,

Yüksek himmetli, incelikleri bilen
bir sahibimiz,

Ben o zaman manzum sözlerin
bayrağını

Dünya damının üstüne asardım.

Geri getirirdim Cizreli Mela'nın ru-

hunu

Ve diriltirdim onunla Harirli Eli'yi.

Feqi'yi Teyran'a öyle bir sevinç verirdim ki,

Ebediyete kadar hayran kalırdı."

Ehmede Hani'nin ölmez eseri Mem u Zin, 1920'de İstanbul'da ilk kez Arap harfleriyle basıldı. Daha sonra 1974'de Halep'te, 1953'te Hewler'de (Irak Kürdistanı) sorani kürtçesiyle yayınlandı. 1968'de İstanbul'da M.Emin Bozarlan tarafından Türkçe'ye çevrilerek, Kürtçesiyle birlikte latin harfleriyle yeniden basıldı. Ayrıca Rusça'ya da çevrilen bu eser, latin harfleriyle 1962'de Moskova'da yayınlandı. (Bak, Mem u Zin, Türkçesi M.Emin Bozarlan, İstanbul 1968)

BİTLİSLİ ŞEREF HAN

Aslen Bitlisli olan Şeref Han, onyedinci yüzyılda yaşamış olup aynı zaman da Bitlis Emirliğini de yapmış bir Kürt bilginidir. Şeref Han'ın yazdığı "Şeref-name" (Kürt tarihi-Osmanlı tarihi) adlı eseri ünlüdür. Kendisi, Bitlis Emiri olmasına karşın, Kürt tarihi, edebiyatı ve kültürü ile de ilgilenmiştir. Şeref Han'ın yazdığı bu eser, yazarın sımsal konumu ve dünya görüşü bir yana bırakırsa, Kürt toplumu ve tarihi bakımından önemli bir eserdir. Şeref Han, yazdığı "şerefname"sinde, o dönemde Kürdistan'da bilim ve edbiyatın durumunu şöyle dile getiriyor:

"Kürdistan'da, özellikle bu sırada, akılcı bilimlerin kaynağı, edebi ve şeri bilimlerin çıkış yeri olan İmadiye'de birçok büyük bilginler ve örnek faziletli adamlar vardır. Kürtlerin akılcı bilimler öğrenimine, nakli bilimler ikmaline, özellikle hadis, fıkıh, sarf, nahiv, kelim, mantık ve edebiyata karşı büyük tutkuları vardır. İslami bilimlerde kullanılan kitapları aralarında büyük bir şevkle incelerler ve bu kitaplara alabildiğine sarılırlar. Onların bu bilimlerinin bir kısmı alanında çok değerli eserleri vardır; ama bu eserler şöhrete ulaşamamıştır. Çünkü Kürtler, İran ve Turan hükümdar ve sultanlarının topladıkları resmi toplantılarda ve edebi meclislerde takdir edilen ve sahibine çıkar sağlayan şür, inşa, güzel yazı yazma gibi edebi ve sosyal bilimleri öğrenip bir çıkar aracı olarak kullanmaya iltifat etmezler. Bundan ötürü de yüksek idari makamlar ve yüce bilim rütbeleri almaktan uzak dururlar." (Şerefname Kürt Tarihi, Türkçesi; M.Emin Bozarlan Yöntem yay.s.24)

devam edecek

üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki ilişkiler nedir?

Üretim güçleri, üretimin en hareketli ögesidirler. İnsanlar çalışma aletlerini durmadan daha yetkinleştirdikleri ve yeni üretim deneyimleri kazandıkları için üretim güçleri sürekli olarak büyür ve gelişirler. Üretim güçlerinin bu özelliği, onu, üretimin en devingen ve en devrimci ögesi haline dönüştürür. Ancak, üretim güçlerinin belirli bir gelişme basamağı, kendine uyarlı (tekabül eden) üretim ilişkilerinin varlığı şart koşar. Bundan ötürü insanlar arasındaki üretim ilişkileri, toplumun üretici güçlerine bağlı olarak ortaya çıkar ve değişime uğrarlar. Yani, üretim ilişkilerini belirleyen üretim güçlerinin durumudur.

İnsanlık tarihinde, üretici güçlerin gelişmesinin belli bir evresinde, ortaya çıkan üretim ilişkileri, üretici güçler üzerinde önemli etkiler yapmaya başlar. Ve onun gelişmesinde önemli bir rol oynar. Üretici güçlerin gelişmesine denk düştüğü sürece bu durum devam eder. Ancak, üretim ilişkileri, her zaman yeni olarak kalmazlar, kalamazlar. Eskimeye başlarlar. Ve üretim güçlerinin sonraki gelişmesiyle, çelişkiye düşerler. Yavaş yavaş üretici güçler önünde engel durumuna gelirler. O zaman, bu zamanı geçmiş üretim ilişkilerinin yerine, yenileri belirir.

Üretim ilişkilerinin gelişmesinin bu özelliği, üretim güçlerinin kösteği (engelleycisi) olmak rolünden, onları ileriye doğru iten devindiricisi (ilerleticisi) haline girmesi ve esas devindirici rolünden üretici güçlerin kösteği haline girmesi marksist diyalektik materyalizmin temel öğelerinden birini oluşturur.

Böylece, üretici güçlerin gelişmesini frenliyen üretim ilişkileri yıkılır; yerine yeni üretim ilişkileri geçer. Bir üretim tipi ilişkilerinden bir başkasına geçiş, toplumsal bir devrim sonucu meydana gelir. Bu devrim, günü geçmiş üretim ilişkilerini ortadan kaldırır ve üretici güçlerin daha yüksek bir gelişme düzeyine karşılık düşen yüksek bir tipteki üretim ilişkisine yol açar. Nitekim, insan toplumlarının ileriye dönük tarihinde çeşitli üretim ilişkileri toplumsal bir devrimle yerini bir başka yeni üretim ilişkisine bırakmıştır. İlkel komünal, feodal, kapitalist toplumların üretim ilişkileri gibi.

Her üretim ilişkisi, kendisinden

önce gelen üretim ilişkisinden daha yüksek düzeyde ve daima daha gelişkin olur. Çünkü sürekli daha gelişkin üretim ilişkilerine tekabül etmek ve ayak uydurmak zorundadır.

Sonuç olarak, üretim ilişkileri, üretim güçlerinin belli bir evresinde, gelişkinlik düzeyinin dayattığı bir biçimde ortaya çıkarlar. Ve her ikisi sürekli olarak birbirlerini etkilerler. Üretim güçlerinin belli bir gelişme düzeyine ulaşması, kendine uygun üretim ilişkilerini gerektirir.

Üretim güçleri ve üretim ilişkileri arasındaki, uygunluk denen bu olgu, Marks'ın bulduğu ve adına "üretim güçlerinin karakteri ile üretim ilişkilerinin uyumu" dediği ekonomik kavramdır.

Üretim Tarzı Nedir?

Daha önce de belirttiğimiz gibi, karşılıklı etkileşim ve bağlılık süreci içerisinde, toplumun üretim güçleriyle üretim ilişkilerinin oluşturduğu diyalektik birliğe, üretim tarzı veya üretim biçimi denir. Belli bir üretim tarzı söz konusu olduğu zaman, insan toplumunun belli bir gelişme evresindeki üretici güçlerle, üretim ilişkileri göz önünde tutulur.

Tarih boyunca, toplumun üretim güçlerinde görülen değişim ve gelişmeye uygun olarak, insanların üretim ilişkileri veya ekonomik ilişkileri de değişmiş ve gelişmiştir. Her yeni ve yüksek üretim tarzı, insanın gelişim tarihinde, yeni ve yüksek bir düzeyi belirler. İnsan toplumunun başlangıcından buyana, tarihte beş temel üretim tarzı bilinmektedir:

- 1- İlkel komünal üretim tarzı
- 2- Köleci üretim tarzı.
- 3- Feodal üretim tarzı.
- 4- Kapitalist üretim tarzı.
- 5- Sosyalist üretim tarzı.

Üretim tarzı, sosyal bir sistemin belirleyicisi, temelidir. Ve bunlardan her birinin kendisine özgü ekonomisi, kavramları, fikirleri ve kuruluşları vardır. Onların evrimi, daha alt bir aşamadan, daha bir üst aşamaya doğru olur. İlkel komünal toplum, ortak mülkiyetle belirlenirken, köleci toplum, feodal toplum ve kapitalist toplum, özel mülkiyetin değişik biçimleriyle belirlenmişlerdir. Söz konusu bu tür toplumlarda, insanın insan tarafından sömürsü egemendir. Bu toplumlar bi-

birine karşı sınıflara bölünmüştür. Bu karşı sınıflardan bir kısmı diğerinin altıyla yaşar. Üretici sınıfların ürettiği ürünleri, mülk sahipleri kendilerine mal ederek onları sömürürler. Sosyalizm-komünizm, üretim araçlarının toplumsal mülkiyetiyle belirlenir. Ancak, bu toplumsal (ortak) mülkiyet, ilkel toplumdaki ortak mülkiyetten çok daha bir yüksek gelişmişlik basamağında bulunur. İnsanların üretim araçlarıyla bağları, ilişkileri, üretim araçlarının sahibi olup olmamaları, onların maddi üretim alanı dışında kalan tüm toplumsal ilişkilerini de belirler.

Sömürü ezelden beri var mıydı?

Kesinlikle hayır. Sömürücü sınıflardan yana olanlar, sömürünün insanoğlunun doğasında var olduğunu ve ezelden beri süregeldiğini söylerler. Bu, sömürünün devamı için, onların temsilcileri veya ideologlarınca üretilen bir masaldır.

Nitekim, insan toplumunun tarihi bize, sömürsüz, baskısız toplumların eskiden var olduğu gibi, bugün de var olduğunu göstermektedir. İlkel toplumun tarihi, insan neslinin yüz binlerce yıl sınıf farkı ve sömürsüzünün ne olduğunu bilmeden yaşadıklarını gösterir. İnsanlar birlikte çalışarak, emeklerinin çabız ürünlerini birlikte tüketiyorlardı. İnsanın emeği, artıürün sağlamıyordu. Eğer, birileri çalışmadan, başkalarının sırtından yaşamış olsaydı, diğerlerinin yaşama şansı olmazdı.

İnsanın insan tarafından sömürsü ancak artık-ürünün ortaya çıkmasıyla başlar ve bu da ilkel komünal toplumun sonu ve köleci toplumun başlangıç dönemine denk düşer. İlk olarak savaş esirleri köleleştirilmiş ve emekleri sömürülen kişiler haline getirilmişlerdir. Böylece toplum, ilk defa, köle sahipleriyle, köleler olmak üzere iki ayrı sınıfa bölünmüştür.

İşte bundan sonradır ki, sömürüye dayanan toplum biçimleri birbirini izlemiştir; ta ki, sosyalist topluma varuncaya kadar. Sömürünün bu başlangıç tarihinden sonra, insanlık tarihi, sömürülen, baskı altında köleleştirilmiş halklarla, sömüren ve baskı altında tutan sömürücü güçler arasında kıyasıya bir mücadele tarihi olarak süregelmiştir.

Devrimin eşigindeki bir ülke .

EL SALVADOR'DA HALK SAVAŞI SÜRÜYOR

Hazırlayan: Lokman Polat

cephenin oluşumu (2)

El Salvador'da halk büyük bir baskı ve zulüm altında inerken; askeri diktatörlük tüm toplumu bir kısıkaç içine almıştı. İşsizlik % 50'ye varmış; okuma yazma bilmiyenlerin oranı % 40 idi. Geri kalmışlık kendisini toplumun tüm bözeneklerinde belli ediyordu. Toplumda ise, derinden derine bir horurdanma vardı. Geniş halk kesimleri ile bir avuç sömürücü arasındaki çelişki gün geçtikçe keskinleşiyor ve halk muhalefetine kabarma gözle görülür bir hal alıyordu.

El Salvador'da devrimci-demokrat ve sosyalist güçler; kabaran halk muhalefetine örgütlü bir mücadeleye kanalizetmek, diktatörlüğün askeri ve siyasi mekanizmalarını parçalamak ve diktatörlüğü yıkmak; El Salvadoru ABD bağımlılığından kurtarmak için güçlerini birleştirerek güçlü bir askeri ve siyasi cephe'yi oluşturdular.

Genel olarak Latin Amerika ülkelerinde kurulan cephelerin bir özelliği; geçmiş süreçte mücadelede önderlik yapmış ve halk tarafından benimsenmiş kişilerin anularına bağlılığın bir gereği olarak; cephelerin bu kişilerin adıyla anılmış olmasıdır. Örneğin; Nikaragua'da Sandinist, Şili'de Manuel Rodriguez, El Salvador'da Farabundo Marti vb..

El Salvador'da oluşan cephenin diğer bir özelliği ise; Cephe birbirine bağlı ve birbirini bütünleyen askeri ve siyasi cephelerden oluşmuş olmasıdır. Askeri cephe olan FMLN sıcak savaş alanında silahlı mücadeleyi organize ediyor, insanları eğitiyor, mücadele taktiklerine uygun silahlı eylemler geliştiriyor. Siyasi cephe FDR ise, politika belirliyor, politikalarına uygun diplomatik ilişkileri yürütüyor, demokratik kitle hareketlerini örgütüyor ve yönlendiriyor.

El Salvador'daki cephenin en önemli özelliklerinden biri de; (ki, Kürdistan ulusal kurtuluşçu güçlerin gözönünde bulundurması gereken önemli bir özelliktir) Tüm devrimci demokrat ve sosyalist güçlerin, politik örgütlerinin (tek bir tanesi dahi cephe dışında bira-

kılmaksızın) bu cephe içinde yer almış olmalarıdır. El Salvador komünist partisi genel sekreteri bu konuda şöyle diyor: "ülkemizde, FMLN'nin dışında kalan hiç bir, gerçekten hiç bir devrimci güç yoktur. Bu şimdiye kadar başka hiç bir yerde görülmemiş, çok önemli bir sonuçtur."

Gerçekten de bu olay başlı başına bir başarıdır.

Cephe örgütlenmelerinde dikkate alınması gereken önemli bir husus, o ülkenin kendi somut koşulları ve mücadelede seçilen hedeflerdir. Tesbit edilen hedefe ve ülkenin somut koşullarına uygun cepheler oluşurken, kuşkusuz diğer ülkelerin deneyimlerinden yararlanır. Ancak onları olduğu gibi kopye etmek, kendi somut koşullarını göz ardı etmek demektir ve başarı şansını da azaltır. Söz konusu durum mücadele yöntemleri için de geçerlidir. Konuyla ilgili olarak FPL (Halk kurtuluş güçleri) Silahlı kuvvetler başkomutanı Salvador Cayetano Carpio şöyle diyor: "Önce, marksizmin iki şekilde uygulanabileceğini anladım: Doğmatik ya da doğmatik olmayan biçimde. Zaten Küba devrimi gösterdi ki, marksizim doğmatik olarak uygulanmamalıdır; tersine ülkenin koşullarıyla uyumlu olmalıdır. Sonra, bizim marksizmi El Salvador'da çok doğmatik biçimde uyguladığımızı ikna oldum"

CEPHEYİ OLUŞTURAN POLİTİK GÜÇLER

FDR (devrimci demokratik cephe) Nisan 1980 tarihinde, içinde sol kanat Hıristiyan partileri, işçi sendikaları, öğrenci memur ve esnaf derneklerinin de yer almasıyla oluşturuldu. Esas olarak siyasi ve diplomatik çalışmaları yürüten ve kitlesel eylemleri organize eden bu cephenin kurulmasından bir müddet sonra 10 Ekim 1980 tarihinde de Askeri savaş cephesi diye belirtilen FMNL kuruldu ve FDR'e katıldı.

FMNL'yi oluşturan politik güçler şunlardır:

- 1- FPL (Halk Kurtuluş Güçleri)
- 2- PRS/ERP (Salvador Devrimci Silahlı Kuvvetleri ve Ulusal Direniş Partisi)

3- RN/FARN (Ulusal Direniş/Ulusal direnişin silahlı kuvvetleri)

4- PRTC (Orta Amerika İşçileri Devrimci Partisi)

5- PCS/FABL (El Salvador Komünist Partisi/Halk kurtuluş kuvvetleri)

FMNL'nin yürütme komisyonu ve yüksek komitesi 5 genel sekreterden oluşuyor.

FDR'yi oluşturan devrimci demokratik güçler ise, şunlardır.

1- CUSS El Salvador Sendikalar Birliği.

2- FENASTRAS (El Salvador işçileri ulusal sendikası federasyonu)

3- FSR (Devrimci sendikalar federasyonu)

4- FUSS (El Salvador Sendikal Birlik Fedcrasyonu)

5- STISS (El Salvador sosyal güvence işçileri sendikası)

6- STIUSA (Iusa tekstil fabrikası işçi sendikası)

7- USI (Bağımsız Sendikalar Birliği)

8- FESTIAVTSCES (El Salvador yiyecek, giyim ve tekstil işçileri sendikaları federasyonu)

9- Kamu kesimi sendikaları federasyonu için eş güdüm komitesi.

10- MNR (Ulusal devrimci hareket)

11- MPSC (Hıristiyan sosyal halk hareketi)

12- MİPTES (El Salvador memurları ve teknikerler bağımsız hareketi.

13- UES (El Salvador ulusal üniversitesi)

14- AEAS (Salvador münibüs sahipleri birliği)

15- BPR (Devrimci Halk Bloku)

16- LP-28 (28 Şubat Halk Birliği)

17- FAPU (Birleşik halk eylem cephesi)

18- UDN (Demokratik Ulusal Birlik)

19- MLP (Halk Kurtuluş Hareketi)

20- FMLN

FDR'nin politik-diplomatik komisyonu FMLN ve FDR'nin atadığı 7 üyeden oluşur. Yukarıda tek tek isimlerini sayarak belirttiğimiz, cepheyi oluşturan politik güçler, istisnasız El Salvadorun bütün devrimci, komünist

güçlerini, sosyal demokratları ve Hırıstiyen demokratları bünyesine toplamıştır. Ve, bu cephe ilerici devrimci bir programa sahiptir. FDR'nin 18 Nisan 1980'de kabul edilen programında kısa bazı örnekler şöyle:

"El Salvador devriminin görev ve amaçları şunlardır:

1-Oligarşi ve ABD emperyalizminin, Salvador halkının isteğine karşın, 50 yıldan beri iktidarını sürdüren gerici askeri diktatörlüğü yıkılacak; gerici askeri diktatörlüğün suçlu olan politik-askeri aygıtı parçalanacak; bunun yerine devrimci-demokratik güçler, halk ordusu ve Salvador halkının birliği ile devrimci-demokratik bir hükümet kurulacaktır.

2- Büyük sermaye ve toprak sahiplerinin politik, ekonomik ve toplumsal egemenliğine son verilecek.

3- Ülkemizin ABD emperyalizmi ile Ekonomik-politik ve askeri tüm bağımlılığı nihayi olarak ortadan kaldırılabacaktır.

4- Ülkemizin yeni ordusu kurulacak; bu ordu, devrimci sürecin akışı içinde ortaya çıkan ...Halk ordusu temeli üzerinde kurulacaktır."

Ayrıca, yoksul halk kitlelerinin istemlerine cevap veren çok sayıda madde bu programda yer almaktadır. Zaten daha şimdiden, kurtarılmış alanlarda, gerilaların kontrolündeki bölgelerde devrimci halk iktidarının organları durumunda olan komiteler bu program çerçevesinde işlerini yürütmektedirler. Düzeni sağlamaktalar. Kurtarılmış bölgelerde faaliyet gösteren bu komiteler hakkında Gerila Komutanı Ricardo Gutierrez şöyle diyor: "Halk iktidarının organlarının yapısı, devrimci güçlerin elindeki bölgelerde kitlelerin iktidarının yapısıdır. Pratikte halk iktidarı tüm bölgede düşmanın politik, ekonomik, askeri ve toplumsal iktidarını yıkar; bunun yerine, yeni halk örgütlenmesi kurulur. Halk iktidarı, halkın kendi yazgısını belirleme hakkının kazanımı, politik, toplumsal, ekonomik ve askeri yaşamını kendi ellerine aldığı örgütlenmelerdir."

GERİLANIN STRATEJİSİ

El Salvador'da gerilalar, denetimleri altında tuttukları bölgelerden düşmana saldırılar düzenlemekteler. Sürekli saldırı taktiğini önde tutmaktalar. Faşist ordu güçleri bu taktik karşısında şaşkına dönmekte ve aciz kalmaktadır. Hükümet kuvvetleri henüz bir bölgeye saldırmadan, gerilalar en az üç yöne doğru geri çekilmeyi önceden planlıy-

orlar ve örgütleniyorlar.

Gerila eylemleri, hükümet güçlerinin doğrudan karşılık verebilmesini hemen hemen olanaksız kılacak şekilde seçilmektedir. Genellikle uzun çatışmalar yerine, kısa ve hızlı saldırılar düzenlenmekte ve akabinde örgütlenmiş geri çekilmeler şeklinde uygulanmaktadır. Saldırı bir noktaya değil genellikle birçok noktaya yapılmakta; ordu güçlerini her bölgeye yollarken gücünü de dağıtmak zorunda kalmaktadır.

Hükümet ordusu kolay kolay gerilaların ellerinde olan bölgelere saldıramamaktadır. Çünkü ordu, ne kadar derinlemesine kurtarılmış alanlara dalarsa, onun işe ve ikame yolları da o ölçüde uzamakta ki, bu yollar gerilaların iyi bildiği ve tanıdığı bölgelerden geçmektedir. Böylece ordu çeşitli engeller ve mayınlar döşenmiş yollarda çok ağır hareket etmek durumunda kalır. Gece de hareketli olmak zorunda kalır. Böylesi bir durumda da gerila askeri konvooya, yürüyüş kollarına saldırı fırsatı bulur. Yani gerila, ufak saldırı savaşını sürekli kılp, ordunun silah ve teknik üstünlüğünü boşa çıkarmaktadır. Ayrıca bu tür eylemlerle ordu güçlerine kayıplar vererek onun moralini bozmakta ve kendi yandaşlarının moralini sürekli yüksek tutmaktadır. Bu durum orduda askerler arasında disiplinsizliği artırmakta ve savaş gücünü düşürmektedir.

Bu taktiklerle gerilanın amacı düşmana sürekli ufak ama acı yenilgiler yaşatmaktır. Ordu kurmaylarının kazanmak istediği güven, ordu birlikleri içinde yıkılır. Çok az kayıpla uzun yıllardır mücadele veren El Salvador gerilalarının kullandıkları taktik kısaca böyle.

Ayrıca gerila, campesinos denen köylülerin, tarım işçilerinin yeteneklerinden, mücadele şekillerinden, hareket biçimlerinden çok şeyler öğrenmekte ve bunu geliştirerek pratiğe uygulamaktadır. Bu hareket şekli, birçok eylemin, emir beklemeden yürütülebilmesini (kendi inisiyatifini kullanma ve sıkıştığında karar verme ve uygulama yeteneğine sahip olma) beraberinde getirmektedir. Gerila askeri yönetimi askeri stratejiyi belirler ve büyük eylemlerin planını yapar; eylemlerde kullanılacak taktik çizgiyi alt birimlerin inisiyatifine bırakmaktadır. Bu durum şimdiye kadar gerilanın başarısının önemli bir nedeni olarak görülmektedir. Gerila birliği (müfreze) 7-12 kişiden oluşmaktadır. El Salvador'da

gerila eylemleri salt kırsal alanlarla sınırlı kalmamaktadır. Şehirlerde de git-tikçe gelişen bir eylemlilik göze çarpmaktadır.

El Salvador'da yürütülen silahlı mücadelenin 80'den günümüze dek sürekliliğini koruması ve giderek güçlenmesi, politikanın yönlendiriciliğinde bir askeri savaş stratejisinin ülke koşullarına doğru bir biçimde uygulanmasından kaynaklanmaktadır. Bu bilinen gerçekliği Salvador Cayetone Corpio şöyle dile getiriyor: "Politikanın, savaşın amacı konusunda temel olduğunu ve askerliğin politikanın alt düzenlemesi ve sınıf mücadelesinin politik yönünü bir parçası olduğunu biliyorduk."

Devrimci savaşın temel bir özelliği de, geniş halk kitlelerine dayanması; onlardan destek görmesidir. Geniş kitlelerden ilişkisi koparılan gerila hareketi "karaya vurmuş balık gibidir". yaşama olanağı yoktur. El Salvador gerila güçleri bu konuda büyük mesafeler kat etmiş ve halk desteğini sağlamıştır. Yine bu konuda S.C Carpio şöyle diyor: "Başından beri, halkın bu davayı kendi ellerine alması ve silahlı mücadelenin gerçek yürütücüsü olması gerekliliğinin bilincindeydik. O zaman kitlelerin mücadele içine çekilmesi konusunda geniş deneyimlerden yararlandığımızdan, özellikle brokratizme karşı deneyimimiz olduğundan önümüze fazla zorluk çıkmadı. Halkın savaş yürütmesi zorunluluğuna ve silahlı gurupların halktan soyutlanmış, devrim işini halkın elinden almış kahramanlar olarak düşünülmemesi gerektiğine inanıyorduk."

El Salvador'da zafer, zafere inanan bu devrimcilerin önderliğindeki halk savaşının olacaktır. Yazıyı Fidel Castro'nun El Salvador'daki devrimci savaşına ilgili söylediği bir sözü ile noktalıyorum. "Onlar (FMNL) ülkelerindeki zorlu mücadele koşullarına mükemmel adapte oldular. ABD öğretmenliği altındaki Salvador ordusunun tüm taktik ve stratejilerine karşılık verebiliyorlar; dahası, hiç bir dış yardım almadan sonsuza kadar verecekler."

Yararlanılan kaynaklar:

1-Latin Amerika dosyası (Alan yayınları) 2- El Salvador'da devrim (Yarın yayınları) 3- El Salvador; uzun savaş (belge yayınları) 4- Proleter dayanışma muhtelif sayıları 5- Rızgariya kurdistan muhtelif sayıları. 6- Ç.Yol dergisi muhtelif sayıları.

ABD emperyalizminin saldırgan politikasının son örneklerinden biri, Akdeniz üzerinde Libya'nın keşif uçaklarına saldırarak iki uçağı düşürmesiyle vuku buldu. Kürdistan ve Türkiye'li hareketlerin Ortadoğu temsilciliklerinin olayı protesto eden bildirimlerini veriyoruz.

KAMUOYUNA'AÇIKLAMA

Dünya halklarının azılı düşmanı ABD emperyalizmi, bölgemiz Ortadoğu halklarına karşı bir kez daha saldırı ve tehdit politikasını gündeme sokuyor. Anti-emperyalist tutumunda direnmeyi sürdüren Libya'ya iki yüzlü bir karalama kampanyasıyla birlikte fiili saldırılara girişiyor.

Amerikan 6.Filosuna bağlı uçakların normal keşif uçuşları yapan iki Libya uçağını düşürmesi açıktan bir korsanlık örneğidir. Libya sahillerinin yakınında cereyan eden bu alçakça saldırıyı "teröre karşı mücadele" veya "savunma" diye göstermek çirkince bir ikiyüzlülüktür.

Bu saldırının Libya'ya karşı bir karalama kampanyasıyla birlikte sürdürülmesi, ABD emperyalizminin Libya ve bölge halklarına karşı ciddi komplolara hazırlandığını göstermektedir. Reagan-Bush çetesi, Tripoli yakınlığında inşa edilmiş olan bir ilaç fabrikasını bir kimyasal silah fabrikası olarak dünyaya lanse etmektedir. Keza aynı dönemde, Londra'dan havalandıktan sonra infilak edip düşen Amerikan yolcu uçağının da sorumluluğu dolaylı bir şekilde Libya'ya yüklenilmek isteniyor.

Amerikan emperyalizmi daha önce de benzeri bir komplo ile 1986'da Libya'ya fiili saldırıda bulunmuş, yüzlerce masum insanın ölümüne neden olmuştu. Bu olaylar emperyalizmin barış ve yumuşama politikalarından yana olmadığını, tersine saldırgan karakterinden ve halklara düşmanlıktan vazgeçmeyeceğini göstermiştir.

Halkların egemenlik haklarına alçakça bir tecavüz olan bu saldırıyı Kürt ve Türk halkları adına lanetliyor, anti-emperyalist Libya ile her türlü dayanışma içine gireceğimizi bildiriyoruz.

Bizler, halklarımızın anti-emperyalist direnişini yükselterek Ortadoğu'da ABD emperyalizminin her türlü tehdit ve saldırılarına karşı mazlum halklarla dayanışmayı pekiştirerek halklarımız için kölelikten başka birşey ifade etmeyen planlarını yerle bir etmekte kararlıyız.

-Kahrolsun ABD emperyalizmi ve uşakları!

-Libya halkıyla dayanışmayı yükseltelim!

-Yaşasın, Ortadoğu halklarının anti-emperyalist direnişi!

7-1-1989

PKK Ortadoğu Temsilciliği

SVP Ortadoğu Temsilciliği

Sosyalist Ortadoğu taraftarları

THKP-C Acilciler Ortadoğu Temsilciliği

TKB(B) Ortadoğu Temsilciliği

TSK Ortadoğu Temsilciliği

koşullar daha çok fedakarlık istiyor bizden!

Mecit OKTAY

Kürdistan'ın üç parçasında bugün sıcak savaş hüküm sürmektedir. Sömürgeci güçler kendi çıkarlarının devamı için zaman zaman aralarındaki büyük çelişkileri bir yana bırakarak Kürt halkının üzerine gelmektedir.

Bu seferki gelme o kadar katırdır ki, bir ulusu katliamlarla ortadan kaldırmaya yöneliktir. Bu arada asimilasyonu, genel baskıları anlatmaya lüzum görmüyorum; çünkü defalarca yazılan ve bilinen şeylerdir.

Elbette ki, düşmanın üzerimize gelmesi bugün Kürdistan'da ulusal demokratik güçlerimizin de eli kolu bağı olmadığını göstermektedir. Bizler özellikle yurtsever aydınlarımız üzerimize düşeni yapıyor muyuz? İnanıyoruz ki, her yurtsever aydın kişi kendi imkanları dahilinde mücadele ediyor. Ama bu, geline aşamada yeterlimidir? Kuşkusuz günümüz koşulları, bizden daha fazla fedakarlık istemektedir.

Aramızdaki çelişkileri öne çıkarmadan, karşılıklı atışmalardan ziyade düşmanla uğraşmak gerekir. Eleştirilerimiz yapıcı olmalıdır. Ayrıca hatalar telafi edilmeli ve birleştiricilik prensibimiz olmalıdır. Dünya halklarının kurtuluş mücadelesini örnek alıp hareket etmeliyiz; ama onların yarattığı kahramanlıklar ile övünüp durmamalıyız. Bu yeterli değildir. Tarih artık bizden bahsetmelidir. Daha önceleri bizden bahsetmiş olabilir; ama bu seferki bahsediş her seferkinden daha bir ayrı, özellikli olmalıdır. Eğer yurtsever insanlarımız Irak kürdistanından gelip Türkiye'de şehit oluyorsa; veya, Türkiye Kürdistanından gidip Irak Kürdistanında şehit oluyorsa, ortak bir özlemin giderilmesi içindir. Kürdistan devrimi üzerine çok yazılar yazıldı, devrime hazır olup olmadığı yazıldı. halen de yazıyoruz. Ama sadece yazmak yeterlimidir? Fikrimce, kalemlerimiz de artık kılıç ile birlikte olmalıdır. Kürdistan'ın şu ya da burasında mücadele eden kardeşlerimiz var. Düşmanın hem O'na hem de silahsız savunmasız halka vuruşunu görüyoruz. Sesimizi dünya kamuoyuna duyurabilme durumunda olsak bile, bazen, o hareketler mücadeleyi yürütüyor diye susuyoruz.

Diplomasi alanında da aktif olmalıyız. Düşman bizimle nasıl uğraşıyorsa bizler de onunla uğraşmalıyız. Her dökülen kardeşimizin acısı haykırışlarımızda olmalıdır. Diplomaside, dünya milletleri arasında sesimizi duyurup yerimizi almalıyız. Kürdistan'ın her parçasında herkes bu konuda büyük sorumluluk duymalıdır.

Kuzey kürdistan'da olanları kamuoyu takip etmektedir; ancak duyulanlar ve yazılı olanlarla beraber eğer oradan gelenler tarafından izahatlı bir şekilde açıklanursa oranın konumu daha iyi anlaşılır. Gelecek sayımızda sırasıyla "Kuzey kürdistan'da olup bitenler"e değineceğiz. Halkın beklentilerine değineceğiz. Objektif olarak kaleme alınan yazı dizisinin okuyucularımıza bazı konularda yararlı olacağı inancındayım.

baştarafı 1. sayfada

ibraç ederek cezalandırdı. Bunlar SHP'nin demokrasi anlayışını yeterince ortaya koymaktadır. Görünen köye kılavuz gerekmiyor.

Büyük Operasyon

Seçimlere denk getirildi:

Bilindiği gibi, 89 yılı seçim yılıdır. 26 Mart'ta yapılacak olan mahalli seçimler ardından, Cumhurbaşkanlığı seçimleri devreye girecektir. Yıl sonunda yapılması gereken Cumhurbaşkanlığı seçimlerini etkileyeceği açısından, mahalli seçimler daha bir önem kazanmaktadır. Faşist iktidar, mahalli seçimlerde alacağı oyları değerlendirerek ve bunun üzerine propağanda geliştirerek cumhurbaşkanlığı seçimlerini rahat atlatmak istemektedir. Ve bunların hazırlığını bir yıldan beri yapmaktadır. İktidarda yıpranan ve gün geçtikçe burjuvazinin gözünden düşen

Özal, kendisini kabul ettirmenin son çırpınışı içindedir. Bu nedenle tüm muhalefeti susturarak bu badireyi atlatmak istiyor.

ANAP'ın çıkışsızlığını gören burjuvazi, yeni alternatifler ararken; SHP kendisini iktidara hazırlamaktadır. Bu hazırlıkların en önemlisi de burjuvaziye güven vermektir. SHP bu nedenle, şimdiye kadar "kullandığı" ilericileri temizleme hareketına girişti. Muhbirliğe başladı. İçindeki "çatlat" sesleri susturmaya yöneldi. İl ve ilçe yöneticilerinin bazılarını görevden aldı, Milletvekillerini ihraçlarla tehdit etmeye başladı.

Bunlar garipsenecek olaylar değildir. Garipsenecek olan, sosyalistlerin ilericilerin ve kürt yurtseverlerinin SHP kuyrukçuluğudur. Bu gelişmeler son ders olmalı. Her kesimden insanlar kendi sınıfsal konumuna ve düşünce-

sine göre, kendi örgütünü yaratmaya ve mücadelesini yükseltmeye yönelmelidir. Bugün, legal örgütlenme olanağı bulamayan "sol" güçler, yaklaşan mahalli seçimlerde ortak bağımsız adaylarını göstermeli; ilerici-yurtsever adaylara destek vermeli ve seçimlerin yaratacağı olumlu ortamdan yararlanarak burjuva partilerinin açık konumunu kitlelere sergilemelidir.

Özellikle Kürdistanlı ilerici-yurtsever güçler açısından bu daha bir önemlidir. Sömürgecilerin tüm kurumlarına karşı kesin tavır alınarak, halkımızın tüm bağlarını burjuva partilerinden koparmaları doğrultusunda çaba harcanmalıdır. Dost düşman ayrımı kitleler nezdinde netleştirilmelidir. Bunu yaparken, kitlelere ilerici yurtsever bağımsız adayların desteklenmesi hedef olarak gösterilmelidir.

DAHA YOĞUN ÇALIŞMAYLA HER GÜN DAHA İLERİ!

ZİLÂN-DUİSBURG

Duisburg'da hareketimizin belirgin mesafe alması; savunduklarımızın haklı bir temele dayanmasıyla, buna uygun savaşım biçimini net ve doğru koyabilmemizle, diğer Kürdistanlı ve Türkiye'li örgütlerin konumlarını değerlendirmemizin devrimci ölçülere uygunluğuyla adım adım sağlanıyor. Yeni girdiğimiz bu alanda, yayınlarımız, bildirilerimiz ve afişlerimiz yurtseverlerin dikkatlerini çekiyor. Toplantılarda pratik, olumlu, yapıcı politikamız olumlu sonuç veriyor.

Arkadaşlar, Bu gün Kuzey Kürdistan ve sömürgecilerin işgali altında bulunan Kürdistanın diğer parçalarındaki zulüm, soykırım politikası artık gizlenecek gibi değil. Mızrak çuvala sığmıyor. Sömürgeci düşman artık, kullanabileceği son silahları bile kimyasal silahlar kullanıyor. Kürdistan'da Hiroşimayı yaşıyoruz. Güney Irak'ta başta Halepçe olmak üzere defalarca kimyasal silahlarla toplu katliamlar yapıldı. şimdi de faşist TC, başa çıkmadığı gerilalara karşı bölgesel etkisi olan kimyasal silahlar kullanıyor; yetmiyor, bütün nefretiyle şehitlerimizin cesetlerini yakıyor.

Kürdistan'da artık hızla saflar belirginleşiyor. Taraflar netleşiyor. Yurtsever-devrimci kesim ile, işbirlikçi-sömürgeci kesimlerin ayrımı hızlanıyor. Bu hızlı netleşme yankısını ülkenin uzağında bulunan bu alanlarda da gösteriyor. Yurtseverler inandıkları, güvendikleri insanlarla ulusal-sosyal kurtuluş savaşımı için çalışma istemi içindedirler. Aynı temel ülküyü paylaştıklarını iddia eden bu kadar çok örgütün neden pratikte bir araya gelmedikleri ise yurtseverlerin merak konusu. Kim işin edebiyatını yapıyor, kim gerçekten manca uğruna savaşıyor; bunu ayırtetme aşamasında. Çeşitli örgütlerden olan insanların gelip kendilerini anlatmaları yerine, çoğu kez diğer örgütleri karalamaya çalışması artık tepki çekiyor. Maddi ve manevi alanda yaşanan olumsuzlukların da artık hesabını sormaya hazırlanıyor.

Yurtsevar aileler, devrimci Kürt gençleriyle ilişkilerimiz olumlu. Hareketimizi; ulusal-sosyal hedefleriyle, mücadele yöntemiyle, diğer örgütlere bakış açımızla, ittifaklar meselesini değerlendirmemizle tanımak istiyorlar.

Birlik lafazanlığı yapan örgütler yanında, bir birlik hareketi olarak ortaya çıkışımız hareketimize olumlu bir puan kazandırıyor. Kürdistan sorununun, Türkiye proletaryası iktidarı sonrasına ertelenemeyeceğini ve bu mücadeleyi zaferle taçlandırmak için bağımsız Kürdistan hedefine yönelen Kürdistan proletaryasının ayrı örgütlenmesi gerektiğini söylüyor ve bu uğurda mücadele etmek için yurtseverleri, devrimcileri saflarımızda mücadeleye çağırıyoruz. Doğru bir hatta sürdürdüğümüz savaşımız Türkiye işçi sınıfına en büyük destektir. Onların yükselteceği mücadele Kürdistan işçi sınıfının ve emekçi halkının en büyük desteği olacaktır.

26-11-88 günü aynı yörede yaşayan bazı yurtseverlerle birlikte Krupp direnişinde olan işçilerle dayanışmada bulunmak üzere onları ziyaret ettik. Bildirilerimizi yaygın bir şekilde dağıttık; geniş ilgi gördük.

Daha yoğun çalışmalar için kendimizi hazırlıyoruz.

ulusal demokratik savaşım için ileri!

Urfan Alparıslan ve Uludere Őehitlerimiz Ortadoğu'da değişik biçimlerde anıldı

TSK Genel Sekreter Yardımcısı ve ORK-YAK üyesi Urfan Alparıslan (S.Ararat) ve Uludere Őehitlerimizi Őam'da düzenlenen taziye ve Lübnan Ordiya Rızgariya Kurdistan (ORK) eğitim kampında yapılan anma toplantılarıyla andık.

TSK'nın, S.Ararat ve ORK gerilalarını anma amacıyla Őam'da düzenlediği taziye, Kasım ayı boyunca devam etti. Fettah-İntifada GYK'si gönderdiği mesajla acımızı paylaştılar. Serdar yoldaşın aynı zamanda kendi Őehitleri olduğunu belirttiler ve üzüntülerini dile getirdiler. Ayrıca TKP(B) Genel Sekreteri, I-KDP, YNK, THKPC-Acilciler, PPKK, bazı Suriye Kürt örgütlerinin temsilcileri ve geniş bir dost çevresi bizzat gelerek taziyelerde bulundular.

Urfan Alparıslan ve Uludere Őehitlerimiz, Lübnan ORK eğitim kampında düzenlenen ayrı ayrı toplantılarla da anıldılar. 24 Kasım 1988 saat 14'de düzenlenen anma toplantısı, U.Alparıslan ve Uludere Őehitlerimiz, Kürdistan, Türkiye, Filistin ve tüm devrim Őehitleri anısına bir dakikalık saygı duruğu ve Ey Reğip marşıyla açıldı. Daha sonra TSK Genel Sekreteri K.Saleh yoldaşa söz verildi.

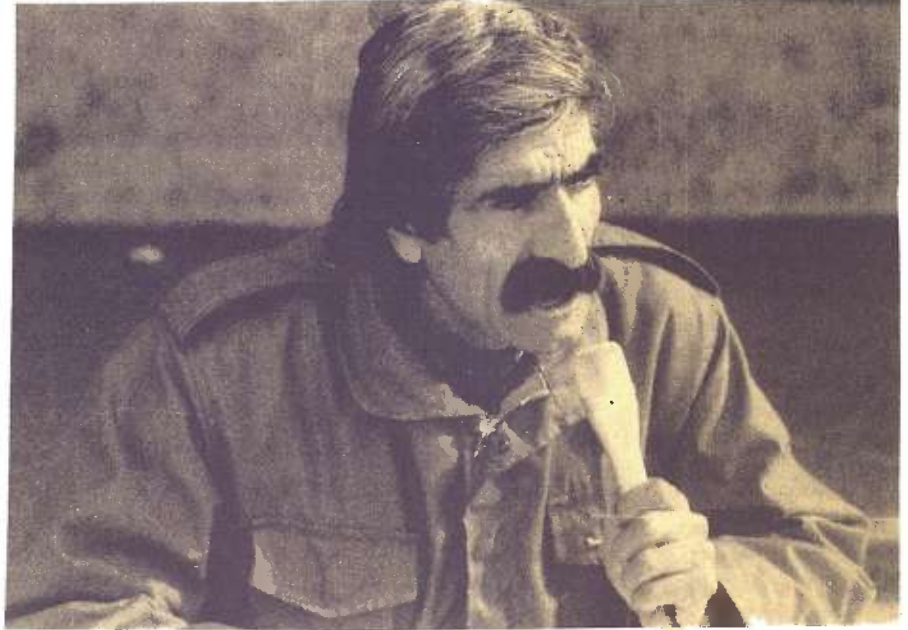
K.Saleh yoldaş konuşmasında yakın mücadele yoldaşı S.Ararat ve Şehit olan ORK gerilalarının yaşamları, mücadeleleri, özveri ve kahramanlıklarını içeren kısa bir konuşma yaptı; Sözlerini, "Urfan Alparıslan ve Uludere direniş kahramanlarımızı çalışmada ve çarpışmada yaşatacağız." şiariyla noktaladı ve anma törenine katılan dost örgütlere teğekür etti.

Toplantıya, FETAH-intifada, Filistin Kurtuluğu için Halk Cephesi, Filistin Kurtuluğu için Demokratik Cephe, Filistin Halk Mücadele Cephesi, Filistin Kurtuluğu Cephesi, Filistin Yurtsever Kurtuluğu Hareketi-Devrimci Meclis, TKP(B), Sosyalist Gazetesi Çevresi temsilcileri ve dostlardan oluşan kalabalık bir kitle katıldı.

Diğer toplantı, ORK Gerilalarıyla yapıldı. ORK gerilaları, "Serdar yoldaşı onurlu bir önder ve büyük bir komutan; Fırat, Alan ve Durbas'ı hirer

simge olarak" yaşatacaklarını belirttiler ve and içtiler.

Alan KURMANC
ORTADOĞU

Urfan Alparıslan ve Uludere Őehitlerimizi, Çalışmada ve çarpışmada yaşatacağız!..

TSK Genel Sekreter yardımcısı ve ORK-YAK üyesi Urfan Alparıslan ve Uludere Őehitlerimizi Türkiye metropollerinde ve ülkemiz Kürdistan'da düzenlediğimiz anma toplantılarıyla andık.

Urfan Alparıslan ve Uludere Őehitlerimizi anmak amacıyla, Kasım ve Aralık 1988 aylarında, üçü metropolde, beşi Kürdistan Şehir ve kırlarında olmak üzere sekiz anma toplantısı düzenledik.

Toplantılarda, TSK Genel Sekreter Yardımcısı ve ORK-YAK üyesi Serdar Ararat ve ORK gerilaları Murat Targhan (Fırat), Kazım Yiğit (Alan) ve Nevzat Yılmaz (Durbas) ın ve tüm Kürdistan Őehitlerinin anısına bir dakikalık saygı duruşunda bulunuldu; Urfan Alparıslan ve Uludere direnişi Őehitleri-

mizin yaşamları, mücadeleleri, fedakarlıkları ve atılganlıkları dile getirildi. TSK, ORK'nın yayınladıkları bildiriler ve uludere direnişini değerlendiren basın açıklaması okundu. Bunların dağıtımı için görev bölümü yapıldı ve dağıtıldı.

Ayrıca toplantılarda kaybımızın büyük olduğu ama, Uludere direnişimizin mücadele tarihimizin altın bir sayfasını oluşturduğu vurgulandı. Ve Urfan Alparıslan ve Uludere Şehitlerimizin "kanlarıyla boyadığı mücadele bayrağını ülkemizin her alanında" dalgalandırmak üzere and içildi.

Urfan Alparıslan ve Uludere Őehitlerimizi, çalışmada ve çarpışmada yaşatacağız!..

O.EREN-KURDİSTAN

Yazışma Adresi:
Box 34055
100 26 Stockholm/Sweden

Postgiro
Héviya Gel-149796-5
Stockholm/Sweden

Abone şartları:
Bir yıllık-35 DM.
120 İsveç Kronu

Författares Bokmaskin
Stockholm 1988